

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ
ΕΝΩΠΙΟΝ: Χρ. Χατζηγεωργίου, Ε.Δ.

Αρ. Αίτησης: 7/21

Αναφορικά με τον περί Εκδόσεως Φυγοδίκων Νόμο του 1970, Ν. 97/70

και

Αναφορικά με τον περί της Συμφωνίας για την Έκδοση Φυγοδίκων μεταξύ της
Κυπριακής Δημοκρατίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (Κυρωτικός)
Ν. 12(III)/2019

και

Αναφορικά με την Αίτηση της Δημοκρατίας της Κίνας για την έκδοση των
1. Wang Weidong και 2. Ye Chunrong,
από την Κίνα

Ημερομηνία: 16 Ιουνίου 2023

Εμφανίσεις:

Για την Αιτούσα Χώρα: κος Σ. Ερωτοκρίτου

Για τους Εκζητούμενους/Καθ' ων η Αίτηση: κος Αλ. Αλεξάνδρου με κα Α. Μιχαήλ και κα
Ε. Αλεξάνδρου.

Καθ' ων η Αίτηση: Παρόντες

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (αιτούσα χώρα), με το υπό κρίση αίτημα το οποίο υπέβαλε προς την Κυπριακή Δημοκρατία, αιτείται την έκδοση των εκζητουμένων Wang Weidong (καθ' ου η αίτηση 1) και Ye Chunrong (καθ' ης η αίτηση 2), με σκοπό την άσκηση

ποινικής τους δίωξης στην Κίνα, για το αδίκημα της παράνομης απορρόφησης δημοσίων καταθέσεων κατά παράβαση του άρθρου 176 του Κινεζικού Ποινικού Κώδικα, για το οποίο κατηγορούνται ότι διέπραξαν κατά την περίοδο Αυγούστου 2012 – Απριλίου 2014.

Οι καθ' ων η αίτηση, μητέρα και γιος, συνελήφθησαν στις 8.12.21 στην οικία τους στην Πάφο, δυνάμει προσωρινού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε την ίδια ημέρα. Οι εκ του Νόμου προβλεπόμενες εξουσιοδοτήσεις της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης για την έναρξη της παρούσας διαδικασίας, για έκαστο εκ των καθ' ων η αίτηση, εκδόθηκαν στις 2.2.22, τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 3.2.22 και είναι κατατεθειμένες στο φάκελο της υπόθεσης ως δέσμη και σημειώθηκαν ως Έγγραφο Α.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΔΙΔΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΚΑΘ' ΩΝ Η ΑΙΤΗΣΗ

Σύμφωνα με τα έγγραφα τα οποία συνοδεύουν το αίτημα έκδοσης (τεκμήρια 1 και 2), ζητείται η έκδοση των καθ' ων η αίτηση στην Κίνα, προκειμένου οι Κινεζικές Δικαστικές Αρχές να ασκήσουν ποινική δίωξη εναντίον τους, για την αποδιδόμενη σ' αυτούς διάπραξη του αδικήματος της παράνομης απορρόφησης δημοσίων καταθέσεων κατά παράβαση του άρθρου 176 του Κινεζικού Ποινικού Κώδικα, για το οποίο κατηγορούνται ότι διέπραξαν κατά την περίοδο Αυγούστου 2012 - Απριλίου 2014. Συγκεκριμένα, αποδίδονται στους καθ' ων η αίτηση τα ακόλουθα:

Οι καθ' ων η αίτηση, κατηγορούνται ότι κατά την πιο πάνω περίοδο από το Πεκίνο στο οποίο βρίσκονταν, ενεργώντας με πρόθεση, ως αντιπρόσωποι της Βρετανικής εταιρείας EUROFX Ltd στο Πεκίνο με εγγεγραμμένη διεύθυνση στην περιοχή Mayfair στο Λονδίνο (εφεξής καλούμενη «η εταιρεία»), και έχοντας ως στόχο το προσωπικό κέρδος και όφελος, συνωμότησαν μεταξύ τους καθώς και με άλλα κατονομαζόμενα πρόσωπα, ως μέρος οργανωμένου σχεδίου, εξαπάτησαν με δόλο και ψευδείς παραστάσεις 122 επενδυτές στην Κίνα και την Ινδονησία, πείθοντάς τους με τον τρόπο που αναφέρεται στα έγγραφα έκδοσης να επενδύσουν σε δήθεν κερδοφόρα επενδυτικά σχέδια ξένου συναλλάγματος της εταιρείας, ενώ γνώριζαν ότι η εταιρεία δεν είχε σχετική άδεια από την Οικονομική Ρυθμιστική Αρχή της Κίνας για την απορρόφηση καταθέσεων από το κοινό

αλλά ούτε και φυσική παρουσία στην Κίνα. Με τον τρόπο αυτό απέσπασαν από τους παραπονουμένους χρηματικά ποσά συνολικού ύψους 227,421,775.00 εκατομμυρίων κινεζικών Γιουάν RMB (USD 200,000.00 περίπου) ως επενδύσεις που όφειλαν να επιστρέψουν με τόκο στη βάση των συμφωνηθέντων, προκαλώντας πραγματική ζημιά στους επενδυτές πέραν των 227 εκατομμυρίων κινεζικών Γιουάν RMB.

Από τον Αύγουστο 2012 μέχρι τον Ιούλιο 2013, οι καθ' ων η αίτηση και οι συνεργοί τους, προσέγγιζαν σε ειδικές συναντήσεις προώθησης προϊόντων, αλλά και διά ζώσης και μέσω διαδικτύου, εν δυνάμει επενδυτές στους οποίους προωθούσαν, εν γνώσει και με πρόθεση καταδολίευσης, τα δήθεν κερδοφόρα και απαλλαγμένα από κινδύνους και/ή χαμηλού κινδύνου επενδυτικά προϊόντα της εταιρείας, την οποία παρουσίαζαν ψευδώς ως εύρωστη και διοικούμενη από παγκόσμιας φήμης χρηματοδότες, και που θα επέφεραν στους επενδυτές υψηλό μηνιαίο ποσοστό απόδοσης εύρους 9% - 16% το οποίο θα πιστωνόταν καθημερινά στο λογαριασμό κεφαλαίου που θα κατείχε ο κάθε επενδυτής στην πλατφόρμα συναλλαγών της εταιρείας. Οι επενδυτές θα μπορούσαν, εάν το ζητούσαν, να αποσύρουν την επένδυση ανά πάσα στιγμή. Παράλληλα, θα μπορούσαν να λάβουν 30% των επενδύσεών τους ως πληρωμή σε περίπτωση που εισήγαγαν οι ίδιοι νέους επενδυτές. Στη συνέχεια, καθ' υπόδειξη των καθ' ων η αίτηση και των συνεργών τους και με την πρόφαση ότι η κατάθεση των χρήματων στην Κίνα θα ήταν λιγότερο χρονοβόρα και με λιγότερο κόστος, οι επενδυτές πείθονταν να καταθέσουν τα χρήματα της επένδυσης, σε συγκεκριμένους λογαριασμούς στην Κίνα, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, λογαριασμών εις το όνομα των καθ' ων η αίτηση.

Στις 20 Ιουλίου 2013 όλοι οι λογαριασμοί των επενδυτών παγοποιήθηκαν και οι επενδυτές ενημερώθηκαν μέσω ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα της εταιρείας, αλλά και από τους καθ' ων η αίτηση ότι ο λόγος της παγοποίησης ήταν η έρευνα που διεξήγαγαν στην πλατφόρμα οι αρχές της Νέας Ζηλανδίας για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και πως οι λογαριασμοί θα παρέμεναν δεσμευμένοι για περίοδο τριών μηνών, εκτός εάν οι επενδυτές προέβαιναν σε πράξεις «αντιστάθμισης», επενδύοντας το ίδιο ποσό με αυτό της αρχικής επένδυσης. Στις 20 Οκτωβρίου 2013 η διεύθυνση σύνδεσης της πλατφόρμας της εταιρείας www.eurofx.com άλλαξε σε www.fxci.com και τα

αρχεία συναλλαγών λογαριασμού εξαφανίστηκαν με αποτέλεσμα οι επενδυτές, παρά τις ενέργειες «αντιστάθμισης» στις οποίες είχαν προβεί, να μην μπορούν να υποβάλουν αίτηση για ανάληψη κεφαλαίων. Στη συνέχεια τους δόθηκαν οδηγίες από την εταιρεία, να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία τους προκειμένου να λάβουν την ειδική κάρτα πληρωμής της εταιρείας που θα τους επέτρεπε την ανάληψη μετρητών και που, ως τους είχαν διαβεβαιώσει οι καθ' ων η αίτηση, ήταν πιστοποιημένη από την MASTERCARD και, συνεπώς, ασφαλής. Σύμφωνα πάντοτε με τα έγγραφα έκδοσης, πάρα τη συμμόρφωση με τις ως άνω οδηγίες, ελάχιστοι επενδυτές έλαβαν από την εταιρεία την εν λόγω κάρτα, η οποία, τελικά, ήταν κενή και μη συνδεδεμένη με οποιαδήποτε τράπεζα, με αποτέλεσμα η ανάληψη κεφαλαίων να εξακολουθεί να είναι αδύνατη. Κατά τον ως άνω χρόνο οι καθ' ων η αίτηση εξαφανίστηκαν χωρίς να μπορούν να εντοπιστούν από τους επενδυτές.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το αίτημα έκδοσης, εδράζεται στον Περί Εκδόσεως Φυγοδίκων Νόμο 97(I)/70, αλλά και στη Συμφωνία Έκδοσης Φυγοδίκων μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας ημερομηνίας 29.6.2018, ως αυτή έχει κυρωθεί από τις δύο συμβαλλόμενες χώρες, με τον Κυρωτικό Νόμο 12(III)/2019.

Σύμφωνα με τη Νομολογία, οι συμβάσεις για την έκδοση φυγοδίκων ερμηνεύονται και εφαρμόζονται φιλελεύθερα, έχοντας κατά νου πάντοτε την αρχή της αβροφροσύνης. Μόνο έτσι μπορεί να επιτευχθεί ο κοινός στόχος των συμβαλλόμενων κρατών, που δεν είναι άλλος από την προσπάθεια για καταπολέμηση του εγκλήματος στις μέρες της ελεύθερης διακίνησης και της παγκοσμιοποίησης.

Ο Κυρωτικός Νόμος 12(III)/19, αποτελεί όπως έχω προαναφέρει, τη βάση επί της οποίας η αιτούσα χώρα στηρίζει το αίτημά της, με τον οποίο κυρώθηκε η διακρατική συμφωνία για τη διαδικασία έκδοσης φυγοδίκων μεταξύ Κύπρου και Κίνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 26.12.20. Συνεπώς, το αίτημα θα εξεταστεί επί τη βάση των όσων προβλέπει η διακρατική Συμφωνία, χωρίς να παραγνωρίζονται οι πρόνοιες και αρχές που επιβάλλει ο Νόμος 97(I)/70, ο οποίος ρυθμίζει σε γενικότερο πλαίσιο τη διαδικασία έκδοσης φυγοδίκων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συμφωνίας, με τίτλο «Αδικήματα για τα οποία δύναται να χωρήσει Έκδοση», προβλέπεται ότι δύναται να χωρίσει έκδοση εάν η πράξη για την οποία ζητείται αποτελεί αδίκημα σύμφωνα με τους Νόμους και των δύο Συμβαλλόμενων Μερών και ικανοποιεί το ότι, σε περίπτωση που ζητείται η έκδοση για σκοπούς ποινικής δίωξης το αδίκημα τιμωρείται σύμφωνα με τους Νόμους αμφοτέρων Μερών με ποινή φυλάκισης ενός έτους ή με μεγαλύτερη ποινή.

Στο Άρθρο 7 της Συμφωνίας προβλέπεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται καθώς και τα έγγραφα που πρέπει να υποστηρίζουν το αίτημα, ως ακολούθως:

«1. Το αιτούν Μέρος υποβάλλει γραπτό αίτημα έκδοσης που περιλαμβάνει η θα συνοδεύεται από τα ακόλουθα:

(α) το όνομα της απύσας αρχής

(β) το όνομα, ηλικία, φύλο, εθνικότητα, των αριθμό των εγγράφων για προσδιορισμό του προσώπου, επάγγελμα, κατοικία του εκζητούμενου προσώπου και άλλες πληροφορίες που δύναται να βοηθήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητας και στον εντοπισμό του καθώς, επίσης, όπου είναι δυνατόν, περιγραφή του προσώπου, φωτογραφίες και δακτυλικά αποτυπώματα

(γ) έκθεση των γεγονότων του αδικήματος, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου και τόπου διάπραξης, του τρόπου διάπραξης και των αποτελεσμάτων του αδικήματος

(δ) το κείμενο των νομικών διατάξεων αναφορικά με την ποινική δικαιοδοσία, την ποινικοποίηση και την ποινή του αδικήματος

(ε) το κείμενο των νομικών διατάξεων αναφορικά με την προθεσμία παραγραφής του αδικήματος ή της εκτέλεσης της ποινής

2. Επιπρόσθετα των προνοιών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

(α) αίτημα έκδοσης το οποίο υποβάλλεται για σκοπούς ποινικής δίωξης του εκζητούμενου προσώπου συνοδεύεται, επίσης, από αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε από την αρμόδια αρχή του αιτούντος Μέρους, ή

(β) αίτημα έκδοσης που υποβάλλεται για σκοπούς εκτέλεσης ποινής που επιβλήθηκε στο εκζητούμενο πρόσωπο συνοδεύεται, επίσης, από αντίγραφο της τελικής απόφασης και από περιγραφή του μέρους της ποινής που τυχόν έχει εκτελεστεί.

3. Το γραπτό αίτημα έκδοσης και τα σχετικά έγγραφα που υποβάλλονται από το αιτούν Μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος Άρθρου φέρουν την επίσημη υπογραφή ή σφραγίδα της αρμόδιας αιτούσας αρχής και συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα του Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση ή από μετάφραση στην αγγλική γλώσσα».

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Για την αιτούσα χώρα παρουσιάστηκαν τέσσερις μάρτυρες (MA1 - 4), ο κος Α. Κυριακίδης, η κα Wang Χιυμεί, ο Αναπληρωτής Λοχίας 3892 Α. Νικολάου και η κα Γ. Χατζηπροδρόμου. Ο καθ' ου η αίτηση 1 παρέθεσε επίσης προφορικά τη μαρτυρία του και παρουσιάστηκε ένας μάρτυρας από πλευράς των καθ' ων αίτηση ο κος Peter Dahlin. Κατατέθηκε επίσης αριθμός τεκμηρίων. Οι ευπαιδευτοι συνήγοροι αμφοτέρων πλευρών, με τις εμπειριστατωμένες τους αγορεύσεις, υποστήριξαν τις εκατέρωθεν θέσεις τους, το περιεχόμενο των οποίων μελετήθηκε και λήφθηκε υπόψη στο σύνολο τους και όπου κριθεί αναγκαίο θα αναφερθώ στα όσα υποστήριξαν αγορεύοντας.

Στη συνέχεια θα αναφερθώ συνοπτικά στα ουσιώδη σημεία της μαρτυρίας που έχει παρουσιαστεί ενώπιον του Δικαστηρίου. Το πλήρες περιεχόμενο της μαρτυρίας είναι καταγεγραμμένο στα πρακτικά της υπόθεσης και έχει ληφθεί υπόψη στο σύνολό της.

Συνοπτικά να αναφέρω στο σημείο αυτό ότι οι εκζητούμενοι προώθησαν τη θέση ότι η έκδοση τους στην Κίνα επιδιώκεται λόγω της εμπλοκής τους στο ίδρυμα Rule of Law Foundation, που εδρεύει στις Η.Π.Α. και το οποίο επιδιώκει τη μεταρρύθμιση στην Κίνα εν σχέσει με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη Δημοκρατία. Μετά τη σύλληψη των εκζητουμένων στην Κύπρο, οι τότε δικηγόροι τους απέστειλαν επιστολή (τεκμήριο 5) στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Υπουργείο Εσωτερικών της Κύπρου, θέτοντας τους υπόψη την επιστολή ημερομηνίας 5.1.22 η οποία ετοιμάστηκε από το ως άνω ίδρυμα, στην οποία αναφέρεται ότι η καθ' ης η αίτηση 2 ανήκει σ' αυτό, με παραπομπή σε διαδικτυακούς συνδέσμους οργανισμών που ετοίμασαν εκθέσεις αναφορικά με την επικρατούσα κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα. Πρωθήθηκε επίσης η θέση ότι αμφότεροι εκζητούμενοι ασπάζονται το Falun Gong (FG), θρησκεία η οποία διώκεται στην Κίνα. Ενόψει των πιο πάνω δεδομένων, υποστήριξαν ότι τα ανθρώπινα τους δικαιώματα δεν θα τύχουν σεβασμού και προστασίας, ενώ υφίσταται κίνδυνος να υποστούν βασανιστήρια ή άλλου είδους απάνθρωπη μεταχείρισης.

Αρχικά θα καταγράψω τη μαρτυρία που έχει προσκομιστεί από μάρτυρες που σχετίζονται περισσότερο με τη μαρτυρία επί των προϋποθέσεων που τάσσει η σχετική

Νομοθεσία και στη συνέχεια θα καταγραφεί ξεχωριστά η μαρτυρία η οποία παρουσιάστηκε επί των θεμάτων που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο στην Κίνα, εν σχέσει με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ζήτημα το οποίο κυριάρχησε ουσιαστικά στη διαδικασία.

Ο ΜΑ1, κος Α. Κυριακίδης, είναι ο προϊστάμενος της Μονάδας Διεθνούς Νομικής Συνεργασίας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στην οποία υπηρετεί από το 2001. Σύμφωνα με τον μάρτυρα, το Υπουργείο παρέλαβε, μέσω της Πρεσβείας της Δημοκρατίας στην Κίνα τα έγγραφα έκδοσης, τα οποία έτυχαν μελέτης και ετοιμάστηκε το προσχέδιο της εξουσιοδότησης. Η Υπουργός αφού μελέτησε τα έγγραφα, υπέγραψε την εξουσιοδότηση για κάθε εκζητούμενο, οι οποίες τεθήκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και σημειώθηκαν ως Έγγραφο Α. Ο μάρτυρας κατέθεσε επίσης τα έγγραφα έκδοσης που αφορούν τον καθ' ου η αίτηση 1, ως τεκμήριο 1 και τα έγγραφα έκδοσης που αφορούν την καθ' ης η αίτηση 2, ως τεκμήριο 2, αμφότερα μεταφρασμένα από την Κινεζική γλώσσα στην Αγγλική και στην Ελληνική γλώσσα. Ο μάρτυρας εξήγησε τα έγγραφα αυτά λέγοντας ότι περιλαμβάνουν το αίτημα έκδοσης ημερομηνίας 18.1.22, με συνημμένες τις φωτογραφίες των εκζητουμένων, την έγκριση για τη σύλληψή τους, τα εντάλματα σύλληψης, τις ερυθρές αγγελίες οι οποίες εκδοθήκαν εναντίον τους από την Interpol, τους καταλόγους των θυμάτων και στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών. Περιλαμβάνουν επίσης γεγονότα της υπόθεσης και μαρτυρίες που έχουν ληφθεί από τις Αρχές της Κίνας, καθώς και τις σχετικές Νομοθετικές διατάξεις της Κίνας που σχετίζονται με τα αδικήματα που αποδίδουν στους εκζητουμένους, αλλά και στα δικαιώματα τους ως αυτά προνοούνται από το δίκαιο της Κίνας και στον τρόπο έκτισης των ποινών τους σε περίπτωση καταδίκης τους.

Ο μάρτυρας κατέθεσε επίσης ως τεκμήριο 3, τη Ρηματική Διακοίνωση, σε σχέση με τις διαβεβαιώσεις της Κίνας αναφορικά με τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, δηλώνοντας ότι η έκδοση δεν βασίζεται στα θρησκευτικά πιστεύω των εκζητουμένων ή σε άλλους σκοπούς και σε περίπτωση έκδοσής τους θα τύχουν δίκαιης δίκης. Θα έχουν δικαίωμα να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους, δεν θα υποβληθούν σε βασανιστήρια και δεν θα δικάσουν για αδικήματα άλλα από αυτά για τα οποία ζητείται η έκδοση τους.

Κατέθεσε επίσης ως τεκμήριο 4 το πιστοποιητικό του Υπουργείου Εξωτερικών σύμφωνα με το οποίο επιβεβαιώνεται η ύπαρξη της Σύμβασης έκδοσης φυγοδίκων μεταξύ Δημοκρατίας της Κύπρου και της Κίνας. Κατέθεσε επίσης ως τεκμήρια 4 και 5, επιστολές των προηγούμενων δικηγόρων των εκζητούμενων, με τις οποίες απέστειλαν στο Υπουργείο επιστολή από το Rule of Law Foundation, στο οποίο οι εκζητούμενοι διατείνονται ότι είναι μέλη και επιστολές αναφορικά με το αίτημα των εκζητούμενων για εξασφάλιση πολιτικού ασύλου.

Κατά την αντεξέταση του μάρτυρα, τέθηκε σ' αυτόν η θέση ότι τα εντάλματα σύλληψης τα οποία περιλαμβάνονται στα τεκμήρια 1 και 2, δεν φέρουν υπογραφή από το πρόσωπο το οποίο τα εξέδωσε. Θέση του μάρτυρα αποτέλεσε ότι ο ίδιος του δεν αντιλαμβάνεται την Κινέζικη γλώσσα, όμως στα πρωτότυπα έγγραφα φαίνονται οι σφραγίδες και ενδεχομένως στην παρένθεση το όνομα αυτού που το εξέδωσε. Πρόσθεσε δε, ότι τα πρωτότυπα πρέπει να βρίσκονται στους φακέλους της Κίνας και αυτά είναι πιστά αντίγραφα που φέρουν σφραγίδα .

Ερωτήθηκε επίσης ως προς το χρόνο όπου αποδίδεται η κατ' ισχυρισμό διάπραξη των αδικημάτων, λέγοντας ότι σύμφωνα με τα έγγραφα έκδοσης αποδίδεται στους εκζητούμενους η διάπραξη των αδικημάτων από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι και τον Απρίλη του 2014, σε χρόνο δηλαδή και μετά όπου οι εκζητούμενοι έφυγαν από την Κίνα. Αν και στην ερυθρά αγγελία αναφέρεται ότι τα αδικήματα διαπράχθηκαν από τον Μάρτιο του 2013, αποτέλεσε θέση του μάρτυρα ότι τα επίσημα έγγραφα έκδοσης αναφέρουν τις ημερομηνίες που αναφερθήκαν πιο πάνω, ενώ η ερυθρά αγγελία αποτελεί το έγγραφο το οποίο αποστέλλεται σε όλα τα κράτη με σκοπό τον εντοπισμό των εκζητούμενων. Διευκρίνισε επίσης ότι η διαφορά στις ημερομηνίες που αποδίδεται η διάπραξη των αδικημάτων μεταξύ εξουσιοδότησης και των προσωρινών ενταλμάτων σύλληψης, δεν αφορούν τη διαδικασία εφόσον αυτή ξεκινά σύμφωνα με το Νόμο με την εξουσιοδότηση της Υπουργού με βάση το επίσημο αίτημα έκδοσης και όχι τα έγγραφα της ερυθράς αγγελίας, τα οποία συνιστούν αστυνομικά έγγραφα και δεν παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

Ζητήθηκε επίσης από τον μάρτυρα να τοποθετηθεί επί γεγονότων τα οποία αναφέρονται εις τα έγγραφα έκδοσης και αφορούν τα αδικήματα τα οποία αποδίδονται στους εκζητούμενους και συγκεκριμένα για τα ποσά τα οποία κατ' ισχυρισμό αποσπάστηκαν από διάφορα πρόσωπα. Θέση του μάρτυρα αποτέλεσε ότι τα θέματα αυτά αφορούν την ουσία της υπόθεσης και τα όσα παρέθεσαν οι Κινεζικές Αρχές, εξετάστηκαν και κρίθηκαν ικανοποιητικά για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία έκδοσης.

Τέθηκαν επίσης ερωτήσεις στον μάρτυρα που σχετίζονται με την επικρατούσα κατάσταση στην Κίνα εν σχέσει με την εφαρμογή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Προς τούτο ερωτήθηκε κατά πόσο είναι ενήμερος για τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις κυρώσεις που επιβάλλονται στο κράτος της Κίνας για παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο μάρτυρας ανέφερε ότι είναι ενήμερος αλλά για τα θέματα αυτά δεν είναι εμπειρογνώμονας και για τα συγκεκριμένα ζητήματα θα παρουσιαστεί σχετική μαρτυρία. Πρόσθεσε δε, ότι η Κίνα έχει δώσει διαβεβαιώσεις για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αυτές δεν αμφισβητούνται.

Αποτέλεσε θέση των εκζητούμενων ότι αυτοί έφυγαν από την Κίνα, ο πρώτος εκζητούμενος τον Νοέμβριο του 2014 και η δεύτερη τον Μάρτιο του 2014, λόγω των πολιτικών τους φρονημάτων και την καταπίεση που ένιωσαν από το κράτος της Κίνας. Σύμφωνα με τον μάρτυρα, με βάση τα έγγραφα έκδοσης και τις διαβεβαιώσεις που έχουν δοθεί, οι εκζητούμενοι δεν εκζητούνται για πολιτικά αδικήματα.

Ο ΜΑ3, Αναπληρωτής Λοχίας 3892, υπηρετεί στο Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Πάφου από το 2008, ο οποίος αναγνώρισε και κατέθεσε ως τεκμήριο 21 την κατάθεση την οποία ετοίμασε στα πλαίσια της παρούσας υπόθεσης. Ο μάρτυρας αναγνώρισε επίσης τον όρκο (τεκμήριο 22) τον οποίο ετοίμασε προς υποστήριξη του αιτήματος έκδοσης των προσωρινών ενταλμάτων σύλληψης, τα οποία κατατέθηκαν ως τεκμήριο 23. Κατέθεσε επίσης ως τεκμήριο 24 το αίτημα το οποίο στάληκε από την Interpol Πεκίνου στην Interpol Λευκωσίας, με το οποίο ζητείτο ο εντοπισμός και σύλληψη των εκζητούμενων. Κατέθεσε τέλος ως τεκμήριο 26 τα δικαιώματα συλληφθέντων/κρατούμενων τα οποία επέδωσε όπως είπε στους εκζητούμενους αμέσως

μετά τη σύλληψή τους, τα οποία αφού διάβασαν, υπέγραψαν στην παρουσία του και στη παρουσία του δικηγόρου τους.

Τελευταία μάρτυρας από πλευράς της Αιτούσας Χώρας παρουσιάστηκε η κα Γ. Χ' Προδρόμου (ΜΑ4), η οποία εργάζεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, είναι νομικός και χειρίζεται μεταξύ άλλων αρμοδιότητες της μονάδας διεθνούς νομικής συνεργασίας, η οποία είναι η αρμόδια μονάδα για αιτήματα έκδοσης.

Η μάρτυρας ανέφερε ότι στις 28.6.22 έλαβε οδηγίες από το συνήγορο της Νομικής Υπηρεσίας που χειρίζεται την υπόθεση για να απευθύνει προς τις Κινέζικες Αρχές διευκρινιστικά ερωτήματα. Στη συνέχεια στις 29.6.22 προώθησε μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στην Πρεσβεία της Κίνας στη Λευκωσία τα εν λόγω ερωτήματα. Οι διευκρινήσεις αυτές ζητήθηκαν με βάση το άρθρο 8.1 της διακρατικής Συμφωνίας (τεκμήριο 28). Συγκεκριμένα ζητήθηκαν διευκρινήσεις αναφορικά με το κατά πόσο η δίωξη των εκζητούμενων και οι κατηγορίες που αντιμετωπίζουν σχετίζονται με τις περιοχές Χιητjiang και Hong Kong για τις οποίες η Κίνα καταδικάστηκε στο παρελθόν για παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήτοι βασανιστηρίων, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και κατά πόσο οι εκζητούμενοι ήταν μέλη πολιτικού κόμματος ή της αντιπολίτευσης ή άλλου πολιτικού κινήματος και κατά πόσο η δίωξη τους γίνεται για πολιτικά κίνητρα ή πολιτικούς λόγους. Απαντήσεις στα πιο πάνω λήφθηκαν στις 30.6.22, και το αντίγραφο του εγγράφου εις το οποίο καταγράφονται οι διευκρινήσεις αυτές κατατέθηκε ως τεκμήριο 29 μετά από ένσταση της υπεράσπισης η οποία απορρίφθηκε. Τα πρωτότυπα έγγραφα κατατέθηκαν ως τεκμήριο 30, τα οποία περιλαμβάνουν ρηματική διακοίνωση με σφραγίδα της Πρεσβείας της Κίνας στη Λευκωσία. Κατέθεσε επίσης ως τεκμήριο 31 την απάντηση των Κινεζικών αρχών, με την οποία αναφέρουν ότι οι εκζητούμενοι δεν ήταν μέλη οποιουδήποτε κόμματος στο παρελθόν ή κατά τον χρόνο όπου κατ' ισχυρισμό διαπράχθηκαν τα αδικήματα.

Η μάρτυρας αντεξετάστηκε και η υπεράσπιση αμφισβήτησε την εγκυρότητα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε αναφορικά με το αίτημα για τη λήψη διευκρινήσεων από

τις Κινεζικές αρχές αλλά και το περιεχόμενο των απαντήσεων που είχαν δοθεί από τις Κινεζικές αρχές.

Ο καθ' ου η αίτηση κατά τη δική του μαρτυρία ανέφερε τα ακόλουθα στην γραπτή του δήλωση, τεκμήριο Α.

«Η μητέρα μου άρχισε να ασκεί το Φάλουν Γκονγκ από το έτος 1993 και εγώ άρχισα το Φάλουν Γκονγκ το έτος 1997. Το 1999 το Φάλουν Γκονγκ χαρακτηρίστηκε από την Κινέζικη Κουμμουνιστική κυβέρνηση ως κακή λατρεία και από τότε οι ασκούμενοι του Φάλουν Γκονγκ, άρχισαν να συλλαμβάνονται από το κινέζικο κράτος και να διώκονται, να υποβάλλονται σε βασανιστήρια σε εθνικό επίπεδο. Ολοένα και περισσότερο αυξανόταν η δίωξη των προσώπων αυτών και δεν μπορούσαμε ελεύθερα να ασκούμε το Φάλουν Γκονγκ και μόνο κρυφά μπορούσαμε, δυστυχώς όμως οι κινέζικες αρχές είχαν τα μέσα και τον τρόπο να γνωρίζουν τα πρόσωπα που ασκούσαν αυτό και να τα πολεμούν με κάθε τρόπο.

Επειδή τόσο εγώ όσο και η μητέρα μου νιώθαμε ότι κινδυνεύαμε από το κινεζικό κράτος, σε συνδυασμό με κάποια γεγονότα που υπέπεσαν στην αντίληψη μου, καθώς και λόγω των πεποιθήσεων μας, αποφασίσαμε μαζί κατά ή περί τα μέσα του έτους 2013 ότι θα έπρεπε να εγκαταλείψουμε το κινέζικο κράτος, γιατί νιώθαμε ότι όχι μόνο κινδύνευαν τα ανθρώπινα δικαιώματά μας, αλλά και η ίδια η ζωή μας.

Κάποιος φίλος μου, μου συνέστησε να μεταναστεύσουμε στην Κύπρο, όπου όπως μου ανέφερε είναι μια ήσυχη χώρα και στην οποία υπάρχει απόλυτος σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μετά από την πιο πάνω εισήγηση μου φίλου μου, προχωρήσαμε σε διερεύνηση για να εξεύρουμε κατοικία για να αγοράσουμε και να εγκατασταθούμε μόνιμα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και να αποφυγούμε έτσι τους κινδύνους που διατρέχαμε, από το κινέζικο κράτος.

Πράγματι κατά ή περί το έτος 2013 αγοράσαμε μαζί με την μητέρα μου κατοικία στο χωρίο της Πέγειας και η μητέρα μου αναχώρησε στις 8.3.2014 από την Κίνα και ήλθε στην Κύπρο με σκοπό να φτιάξει την κατοικία που αγοράσαμε, δηλ. τον εξοπλισμό της και στην συνέχεια και εγώ στις 15.11.2014, έφυγα από την Κίνα και ήλθα στην Κύπρο για μόνιμη εγκατάσταση και από τότε ζούμε στο δικό μας σπίτι στην Πέγεια. Από τότε που εγκατασταθήκαμε στην Κύπρο, όσον εγώ όσο και η μητέρα μου δεν μεταβήκαμε ξανά στην Κίνα καθαρά από φόβο για το τι ενδέχεται να αντιμετωπίσουμε σε περίπτωση επιστροφής μας.

Από τον χρόνο που εγκατασταθήκαμε στην Κύπρο, έχουμε δημιουργήσει τους δικούς μας φίλους. Εγώ εργάζομαι στον τομέα των computers και η μητέρα μου επειδή αντιμετωπίζει και κάποια προβλήματα υγείας ασχολείται με τα οικιακά.

Έχουμε ριζώσει, θα έλεγα, στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και προσπαθούμε με κάθε τρόπο να βοηθήσουμε στην ανατροπή του Κουμμουνιστικού καθεστώτος που υπάρχει στην Κίνα, για να μπορούμε ελεύθερα να πηγαίνουμε στην δική μας χώρα χωρίς φόβο.

Το 2018 ιδρύθηκε στην Αμερική το RULE OF LAW FOUNDATION III, και μετά την ίδρυση του, έχουμε γίνει μέλη και βοηθούμε με κάθε τρόπο στην ανατροπή του καθεστώτος που υφίσταται στην Κίνα. Επίσης το 2020 ιδρύθηκε και ενταχθήκαμε στο New Federal State of China για να ανατρέψει το Κομμουνιστικό καθεστώς στην Κίνα.

Όταν συλληφθήκαμε για την υπόθεση αυτή, το ίδρυμα αυτό, μας απέστειλε το ποσό των €30.000 για να πληρώσουμε τον δικηγόρο τότε. Παρουσιάζω στο Δικαστήριο σχετικό έγγραφο για το έμβασμα αυτό.

Τα πολιτικά μας φρονήματα τόσο εμένα όσο και τις μητέρας μου, είναι εναντίον του Κομμουνιστικού κόμματος της Κίνας, που κυβερνά την χώρα μας, και αυτό είναι πολύ καλά γνωστό στις κινέζικες αρχές και ο λόγος που επιδιώκεται η έκδοση μας, είναι λόγω των πολιτικών φρονημάτων μας και όχι γιατί διαπράξαμε οποιοδήποτε αδίκημα στο έδαφος του κινέζικου κράτους.

Τώρα σε σχέση με τις κατηγορίες που μας αποδίδουν, θα ήθελα να τονίσω με τον πιο εμφαντικό τρόπο στο Δικαστήριο σας, ότι εμείς δεν ήμασταν αντιπρόσωποι της εταιρείας EUROFX και ούτε ποτέ κατείχαμε οποιονδήποτε αξίωμα στην εν λόγω εταιρεία. Εμείς το μόνο που κάναμε και όταν λέω εμείς, εννοώ εμένα και την μητέρα μου, ήταν να επενδύσουμε κάποια χρήματα, της τάξεως περίπου των €288.000,00 και όταν αντιληφθήκαμε, με αυτά που φημολογούνταν, ότι κάτι δεν πηγαίνει καλά, καταφέραμε να αποσύρουμε τα χρήματα μας, με ζημιά της τάξεως περίπου των €10.000,00.

Περαιτέρω θα ήθελα να αναφέρω, σε σχέση με τα γεγονότα που αναφέρει το κινέζικο κράτος και τα έχει διαβιβάσει στην Κυπριακή Δημοκρατία, για να πετύχει την έκδοση μας, από τα 122 άτομα που αναφέρονται ως παραπονούμενοι, μόνο τα 4 από αυτά γνωρίζουμε και αυτά τα γνωρίζουμε γιατί όπως ήταν αυτοί επενδυτές, ήμασταν και εμείς και έτυχε να συζητήσουμε για το θέμα των επενδύσεων.

Εάν το Δικαστήριο σας μελετήσει αυτά που αναφέρονται από τα 5 πρόσωπα που κάνουν αναφορά στα έγγραφα που διαβίβασαν οι κινέζικες αρχές, ως παραπονούμενα πρόσωπα, θα διαπιστώσετε ότι τα χρηματικά ποσά που αναφέρονται είναι πραγματικά χωρίς ενδοιασμό ένα αλαλούμ και αυτό καταδεικνύει το αβάσιμο των αδικημάτων που δόθηκαν διαπράξαμε.

Επίσης ένα άλλο σημείο που δείχνει το αβάσιμο των αδικημάτων που δόθηκαν διαπράξαμε και για τα οποία επιδιώκεται η έκδοση μας, είναι ο χρόνος που ισχυρίζονται ότι τελέστηκαν αυτά, ήτοι στο τεκμήριο 21, που είναι ενώπιον του δικαστηρίου σας, αναφέρεται ως χρόνος από 1.3.2013 έως 31.3.2014. Στα δε έγγραφα που έστειλαν με τα οποία ζητούν την έκδοση μας, φαίνεται ως χρόνος από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι και τον Ιούλιο του 2013. Όλα αυτά κατά την άποψη μου δεν είναι τυχαία και δείχνουν θα έλεγα με τον καλύτερο τρόπο ότι είναι αδικήματα που οι ίδιοι δημιούργησαν με σκοπό να πετύχουν την έκδοση μας, για αλλότριους λόγους και για να μας εξοντώσουν.

Ένα άλλο σημείο το οποίο θέλω να θέσω υποψη του Δικαστηρίου σας είναι το έγγραφο που αναφέρεται ως απόφαση έγκρισης της σύλληψης, καθώς και το έγγραφο που αναφέρεται ως ένταλμα σύλληψης. Και τα δύο αυτά έγγραφα, όπως θα δείτε, είναι ανυπόγραφα και πάντοτε μιλώ για τα έγγραφα στην κινέζικη γλώσσα και όχι γι' αυτά που έγιναν μετάφραση στην ελληνική γλώσσα. Το πρώτο έγγραφο που αναφέρεται ως απόφαση έγκρισης της σύλληψης, φέρει δύο σφραγίδες. Η μια σφραγίδα, είναι από την αστυνομία οικονομικού εγκλήματος και η δεύτερη σφραγίδα είναι της Λαϊκής Εισαγγελίας και είναι ξεκάθαρο ότι δεν φέρει οποιανδήποτε σφραγίδα ή οποιανδήποτε υπογραφή από οποιανδήποτε δικαστική αρχή. Το δεύτερο έγγραφο που αναφέρεται ως ένταλμα σύλληψης φέρει και αυτό δύο σφραγίδες η μία σφραγίδα αφορά σφραγίδα της αστυνομίας για το οικονομικό έγκλημα και η δεύτερη σφραγίδα είναι από την τοπική αστυνομία του Πεκίνου. Μιλώ πάντοτε για το έγγραφο στην κινέζικη γλώσσα. Πουθενά δεν αναφέρεται καιρή δεν έχει οποιανδήποτε σφραγίδα, υπογραφή από οποιανδήποτε δικαστική αρχή, ούτε καν αναφέρεται οποιονδήποτε Δικαστήριο.

Περαιτέρω θέτω υπόψη του Δικαστηρίου σας, ότι τόσο εγώ όσο και η μητέρα μου, όταν συλληφθήκαμε από τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, υποβάλαμε αίτηση για πολιτικό άσυλο, δια μέσω του δικηγόρου, που μας εκπροσωπούσε τότε και ο λόγος που υποβάλαμε την αίτηση μας δεν είναι κανένας άλλος από τον φόβο που έχουμε στην περίπτωση που εκδοθούμε ή απελαθούμε για το κινέζικο κράτος και το τι θα αντιμετωπίσουμε εκεί.

Είναι δεδομένο με αυτά που γνωρίζουμε ότι θα παραβιαστούν συν θέμελα όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα μας, θα υποβληθούμε σε βασανιστήρια και είναι άγνωστο εάν θα αντέξουμε τα βασανιστήρια που θα υποβληθούμε ή όχι. Η ζωή μας θα τεθεί σε άμεσο κίνδυνο. Η αίτηση που υποβάλαμε στις Κυπριακές Αρχές για παραχώρηση διεθνούς προστασίας, βρίσκεται υπό εξέταση.»

Ο μάρτυρας κατέθεσε ως τεκμήριο 32 την απόδειξη πληρωμής των δικηγορικών εξόδων του προηγούμενου δικηγόρου τους από το ίδρυμα Rule of Law Foundation.

Αντεξεταζόμενος, αμφισβητήθηκε η εμπλοκή του στο δόγμα του FG και στο ως άνω ίδρυμα, θέτοντας του ότι ο λόγος που προβάλλει με τη μητέρα του ότι είναι μέλη των πιο πάνω, είναι για να αποφύγουν την έκδοση τους στην Κίνα. Αμφισβητήθηκε επίσης η θέση του ότι ο ίδιος και η μητέρα του δεν έχουν εμπλοκή στην υπόθεση που τους αποδίδεται, με τον ίδιο να υποστηρίζει ότι αμφότεροι ήταν μόνο επενδυτές στην εταιρεία αυτή και οι ίδιοι τους έχουν επίσης εξαπατηθεί, χωρίς όμως να έλαβαν μέρος σε οποιαδήποτε απάτη, ούτε γνωρίζουν τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στα έγγραφα έκδοσης παρά μόνο τέσσερις απ' αυτούς με τους οποίους συνομίλησαν ως επενδυτές και τίποτε άλλο.

Κατά την επανεξέταση του ο μάρτυρας διευκρίνισε ότι η άσκηση του FG στην Κίνα θεωρείται παράνομη γιατί δεν είναι η σωστή θρησκεία. Του ζητήθηκε επίσης να διευκρινίσει την αναφορά στην οποία προέβηκε κατά την αντεξέτασή του ότι «κάναμε εταιρεία» αναφερόμενος στην εταιρεία EUROFX η οποία κατ' ισχυρισμό απέσπασε χρήματα από επενδυτές. Προς τούτο διευκρίνισε ότι δεν ανέφερε ότι έκαναν την εταιρεία αλλά ότι η εταιρεία αυτή συστάθηκε στην Αγγλία και μέσω φίλου του εκπροσώπου της εταιρείας επένδυσαν χρήματα σ' αυτήν.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΜΑ1, ΜΑ3, ΜΑ4 ΚΑΙ ΚΑΘ' ΟΥ Η ΑΙΤΗΣΗ 1

Έχοντας ολοκληρώσει τη συνοπτική παράθεση της μαρτυρίας των πιο πάνω προσώπων, θα προχωρήσω στην αξιολόγηση της σύμφωνα με τις πάγιες αρχές της Νομολογίας. Δεν διαφεύγει της προσοχής μου ότι το έργο του Δικαστηρίου στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας δεν είναι να αποφασίσει για την ενοχή ή την αθωότητα των καθ' ων η αίτηση (βλ. Αναφορικά με την αίτηση του **Serge Efimov (2009) 1 Α.Α.Δ. 326**). Στην υπόθεση **Μελάς ν Αρχηγού Αστυνομίας κ.α(1998) 1 Α.Α.Δ 2261** έχει διευκρινισθεί ότι η διαδικασία έκδοσης φυγοδίκου έχει ερευνητικό χαρακτήρα, ανάλογο προς εκείνο της προανάκρισης και κύριος σκοπός της είναι η διαπίστωση της ύπαρξης των προϋποθέσεων για την έκδοση.

Σύμφωνα με τη Νομολογία, η διαδικασία έκδοσης φυγοδίκου συνιστά «πολιτική διαδικασία» και είναι ιδιότυπη (*suí generis*). Η απουσία των προϋποθέσεων για τη χορήγηση θεραπείας καταρρίπτει και το βάθρο για την έκδοση των εκζητουμένων, εφόσον η συνύπαρξη των προϋποθέσεων αποτελεί δικαιοδοτικό όρο για την ανάληψη δικαιοδοσίας προς έκδοση φυγοδίκου (βλ. **Γενικός Εισαγγελέας (αρ. 3) (1995) 1 Α.Α.Δ. 361, Τζεννάρο Περέλλα (αρ. 2) (1996) 1 Α.Α.Δ. 1009, Μελάς ν. Αρχηγού Αστυνομίας ανωτέρω**).

Εξετάζοντας τη μαρτυρία του ΜΑ1 και αξιολογώντας αυτήν επί τη βάση του ως άνω πλαισίου και έχοντας κατά νου τη φύση της παρούσας διαδικασίας, κρίνω ότι ο μάρτυρας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, κατέθεσε στο Δικαστήριο με ειλικρίνεια τα στοιχεία τα οποία συνέλεξε στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του και η μαρτυρία του

γίνεται αποδεκτή. Αν και ερωτήθηκε αντεξεταζόμενος, κατά πόσο έγινε έλεγχος από μέρους του Υπουργείου κατά πόσο εφαρμόζονται τα ανθρωπώπινα δικαιώματα στην Κίνα, χωρίς να το πράξει όπως είπε, το ζήτημα αυτό εκφεύγει των καθηκόντων του μάρτυρα καθώς επίσης, το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί από το Δικαστήριο επί τη βάση της μαρτυρίας η οποία παρουσιάστηκε ειδικά προς τούτο.

Ο μάρτυρας αυτός κατέθεσε στο Δικαστήριο τις εξουσιοδοτήσεις της Υπουργού, για τις οποίες υπήρξε ένσταση από πλευράς υπεράσπισης, προβάλλοντας ότι αυτές δεν ήταν έγκυρες εφόσον η εξουσιοδότηση δόθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας και όχι της Πάφου. Η ένσταση σ' εκείνο το στάδιο απορρίφθηκε για τους λόγους που αναφέρονται στην ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 10.5.22 . Αν και δεν προβλήθηκε κάποια συγκεκριμένη θέση προς τούτο κατά την τελική αγόρευση της υπεράσπισης, θα πρέπει να λεχθεί ότι το Άρθρο 7(3) του Ν.97/1970 προνοεί ότι για να αρχίσει η διαδικασία της έκδοσης πρέπει να χορηγηθεί προς τούτο εξουσιοδότηση από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης. Όπως αναφέρθηκε και στην ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου, οι εξουσιοδοτήσεις απευθύνονται στον Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, αναφέρονται σ' αυτές τα ονόματα των καθ' ων η αίτηση, τα αποδιδόμενα σ' αυτούς αδικήματα και γεγονότα, όπως αναφέρονται και στα έγγραφα που συνοδεύουν τα αιτήματα έκδοσης που αφορούν τους καθ' ων η αίτηση. Η αναφορά και μόνο στο τέλος της εξουσιοδότησης ότι αυτή δίδεται στο Ε.Δ. Λάρνακας, δεν αφήνει αμφιβολία ως προς το κύρος της εξουσιοδότησης ότι αυτή απευθύνεται στο Ε.Δ. Πάφου, όπως άλλωστε φαίνεται στον τίτλο των εξουσιοδοτήσεων.

Σχετικά με τα πιο πάνω είναι τα όσα έχουν λεχθεί στην υπόθεση **ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ HABEAS CORPUS, Συνεκδικαζόμενες Πολιτικές Αιτήσεις Αρ. 178/2022, 179/2022, 180/2022, 181/2022, 182/2022, 12/1/2023**, ως ακολούθως:

«Σε αντίθεση με τις υποθέσεις αυτές, στην προκειμένη περίπτωση κατατέθηκαν ως τεκμήρια οι εξουσιοδοτήσεις. Αυτό αποδεικνυε ότι εκδόθηκαν εξουσιοδοτήσεις και ότι παρέμενε ήταν το κατά πόσο είχαν δεόντως εκδοθεί, για το οποίο υπήρχε το τεκμήριο της νομιμότητας/κανονικότητας. Το τεκμήριο αυτό ενισχύθηκε με την μαρτυρία του Μ.Α.2 ότι τα σχετικά έγγραφα, αφού μελετήθηκαν από τη νομική σύμβουλο της Μονάδας, μαζί με προσχέδιο εξουσιοδότησης, προωθήθηκαν στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου που τα προώθησε στην Υπουργό. Οι Αιτητές δεν πρόσφεραν

*μαρτυρία ότι οι υπογραφές δεν ήταν της Υπουργού. Τα νομικά τεκμήρια ανατρέπονται με μαρτυρία περί του αντιθέτου, όπως ουσιαστικά έγινε στη **Zenios Closures**. Η αμφισβήτηση από μόνη της, έθετε το βάρος στη Δημοκρατία να παρουσιάσει τις εξουσιοδοτήσεις που να φέρονται ως υπογραμμένες από την Υπουργό και αυτό έγινε. Από εκεί και πέρα εφαρμοζόταν το τεκμήριο που δεν είχε διαταραχτεί.»*

Τα όσα έχουν λεχθεί στην ως άνω υπόθεση, πληρούνται και στην προκειμένη περίπτωση, κρίνοντας ότι το τεκμήριο της νομιμότητας που δημιουργήθηκε με την κατάθεση των εξουσιοδοτήσεων, Έγγραφο Α σε συνδυασμό με την προσκομισθείσα μαρτυρία του MA1, δεν έχει ανατραπεί, με αποτέλεσμα αυτές να κρίνονται νομότυπες και έγκυρες.

Ειλικρινής επίσης κρίνεται η μαρτυρία του MA3, ο ρόλος του οποίου περιορίστηκε στη σύλληψη των καθ' ων η αίτηση, χωρίς να αμφισβητηθεί η μαρτυρία του, η οποία γίνεται αποδεκτή.

Η MA4, παρουσιάστηκε ουσιαστικά για να καταθέσει τα τεκμήρια 27 – 31 τα οποία αφορούν το αίτημα για λήψη πληροφοριών και διευκρινήσεων από την αιτούσα χώρα. Ως προς την ορθότητα της διαδικασίας που ακολούθησε η μάρτυρας, δυνάμει του άρθρου 8 της Συμφωνίας, τα όσα ανέφερε προς τούτο γίνονται αποδεκτά, εφόσον η διαδικασία αυτή προβλέπεται Νομοθετικά. Από την άλλη όμως, ως προς τα έγγραφα τα οποία κατέθεσε και συγκεκριμένα αναφέρομαι στα τεκμήρια 29 και 30, δεν μπορώ να παραγνωρίσω ότι οι διευκρινήσεις αυτές είχαν ζητηθεί μετά που η MA2, η οποία παρουσιάστηκε ως εμπειρογνώμονας εκ μέρους της αιτούσας χώρας δεν παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο για ολοκλήρωση της αντεξετάσής της η οποία βρισκόταν σε εξέλιξη. Με ιδιαίτερη παραπομπή στα τεκμήρια 29 - 31, θα πρέπει να λεχθεί ότι αυτά περιέχουν πληροφορίες ως προς το κατά πόσο η έκδοση των εκζητούμενων ζητείται λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων και κατά πόσο αυτοί ανήκουν σε κάποιο κόμμα, αλλά και κατά πόσο η δίωξη τους σχετίζεται με τις περιοχές της Κίνας (Xinjiang και Hong Kong) για τις οποίες υπήρξε καταδίκη της Κίνας λόγω βασανιστηρίων και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θέματα δηλαδή τα οποία αφορούσαν τη μαρτυρία της MA2, για τα οποία είχε ήδη καταθέσει αλλά σ' ένα μέρος τους η υπεράσπιση δεν είχε την ευκαιρία να αντεξετάσει. Με αυτά τα δεδομένα, φαίνεται ότι το τεκμήριο 28 και το αίτημα για λήψη διευκρινήσεων και πληροφοριών δυνάμει του Νόμου, λειτούργησε υπό αυτές τις περιστάσεις ως το όχημα

δια του οποίου θα παρουσιαστούν στο Δικαστήριο οι θέσεις της αιτούσας χώρας αλλά και για να συμπληρώσει τη μαρτυρία της MA2, για ένα θέμα το οποίο κυριάρχησε στη διαδικασία αλλά και για το οποίο παρουσιάστηκε η MA2 από μέρους του Κινεζικού Κράτους η οποία εγκατέλειψε τη διαδικασία χωρίς να ολοκληρώσει τη μαρτυρία της.

Υπό το πλαίσιο των πιο πάνω, δεν μπορεί να δοθεί βαρύτητα στα τεκμήρια 29 - 31, τα οποία αποτελούν εκτενείς απαντήσεις της αιτούσας χώρας στα διευκρινιστικά ερωτήματα, τα οποία ναι μεν κατατέθηκαν δυνάμει προνοιών του Νόμου, φέρνοντας όμως σε δυσμενή θέση την υπεράσπιση η οποία δεν της δόθηκε το δικαίωμα να αντεξετάσει το αρμόδιο πρόσωπο επί του περιεχομένου των εγγράφων αυτών. Άλλωστε, οι θέσεις των εκζητούμενων δεν συνδέονται μόνο με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συγκεκριμένες περιοχές της Κίνας, όπως αναφέρεται στο τεκμήριο 30, αλλά σε όλη την επικράτειά της.

Πέραν των πιο πάνω, θα πρέπει να λεχθεί ότι η διαδικασία μέσω της οποίας ζητούνται διευκρινήσεις δεν μπορεί να αντικαταστήσει την ανάγκη για παρουσίαση μαρτυρίας όταν και όπου απαιτείται, όπως και έπραξε η αιτούσα χώρα μέσω της MA2. Το ότι προβλέπεται η δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών, απευθείας μεταξύ των Υπουργείων των δύο χωρών, δεν εξυπακούει ότι έγγραφα που έχουν παρασχεθεί μέσω της διαδικασίας αυτής, γίνονται χωρίς άλλο αποδεχτά, αλλά η αποδοχή τους θα είναι και ανάλογη της υπόλοιπης μαρτυρίας (βλ. **ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ AG** ανωτέρω). Οι αιτούμενες διευκρινήσεις, δεν αφορούσαν κάποιο τυπικό ζήτημα στην όλη διαδικασία, αλλά ο εκπρόσωπος της αιτούσας χώρας στο Δικαστήριο έκρινε αναγκαία την λήψη πληροφοριών και διευκρινήσεων για ένα ζήτημα ουσίας το οποίο απασχόλησε ουσιαστικά και έντονα την υπεράσπιση και για το οποίο υπάρχει μεγάλη διάσταση μεταξύ των δύο πλευρών. Δεν θα μπορούσε συνεπώς η κατάθεση των διευκρινήσεων από μόνη της να οδηγήσει το Δικαστήριο σε αποδοχή του περιεχομένου τους, ακόμα και αν αυτές έχει ληφθεί μέσω της διπλωματικής οδού.

Συνεπώς, η μαρτυρία της MA4 η οποία ουσιαστικά κατέθεσε τα τεκμήρια 27 – 31 δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή εις το βαθμό που συνδέεται με τα ως άνω έγγραφα εις τα οποία για τους λόγους οι οποίοι εξηγηθήκαν πιο πάνω, δεν δίδεται βαρύτητα στο περιεχόμενό τους.

Ο καθ' ου η αίτηση, ήταν σταθερός κατά τη μαρτυρία του, χωρίς να έχει υποπέσει σε ουσιαστικές αντιφάσεις που θα μπορούσαν να κλονίσουν την αξιοπιστία του. Τα όσα ανέφερε και αφορούν την αθωότητα του ίδιου και της μητέρας του δεν μπορούν να εξεταστούν στο παρόν πλαίσιο εφόσον αυτά τα ζητήματα θα κριθούν από την χώρα που ζητά την έκδοση των εκζητούμενων, εάν εγκριθεί το αίτημα. Υπήρξε έντονη αμφισβήτηση κατά πόσο οι εκζητούμενοι ασπάζονται το FG. Ο μάρτυρας ήταν σε θέση να εξηγήσει την θρησκεία αυτή, αναφέρθηκε σε περιστατικά που συνδέονται μ' αυτήν και δεν έχω λόγο να μην αποδεχτώ ότι αμφότεροι εκζητούμενοι ασπάζονται την θρησκεία αυτή, όπως επίσης ανήκουν στο ίδρυμα Rule of Law, όπως επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι τα έξοδα των πρώτων τους δικηγόρων καταβλήθηκαν από το ίδρυμα αυτό σύμφωνα με το τεκμήριο 32.

Από τη μαρτυρία του δεν αποδέχομαι τα όσα προέβαλε και αφορούν την πεποίθηση του ότι ο ίδιος και η μητέρα του κινδυνεύουν στην Κίνα λόγω της πολιτικής και θρησκευτικής τους εμπλοκής στο ως άνω ίδρυμα και στο FG. Προς τούτο, δεν παρέθεσε κάποιο γεγονός που να αφορά τους ίδιους, αλλά αναφέρθηκε γενικά στα όσα συμβαίνουν σε άτομα που ανήκουν στις ως άνω ομάδες. Αν και ο ΜΥ2 αναφέρθηκε στον τρόπο μεταχείρισης ατόμων που ανήκουν στο ως άνω ίδρυμα και στην εν λόγω θρησκεία και πάλι δεν αναφέρθηκε σε κάποιο συγκεκριμένο γεγονός που να συνδέει τους εκζητούμενους με τον κατατρεγμό που έχουν υποστεί άλλα άτομα που ασπάζονται τις ίδιες πεποιθήσεις.

Δεν γίνεται επίσης αποδεκτή η μαρτυρία του για τα όσα ανέφερε σχετικά με τα εντάλματα σύλληψης αλλά και την κατ' ισχυρισμό παραβίαση των ανθρωπίνων τους δικαιωμάτων, εφόσον τα ζητήματα αυτά θα κριθούν από το Δικαστήριο.

Με τις ως άνω διευκρινήσεις, η μαρτυρία του καθ' ου η αίτηση 1 γίνεται αποδεκτή, εις το βαθμό που αναφέρθηκε πιο πάνω.

Προχωρώ στη συνέχεια να εξετάσω κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιβάλλει η Συμφωνία, σε συσχέτισμό με την ως άνω μαρτυρία και τα τεκμήρια που έχουν τεθεί ενώπιόν μου.

Σύμφωνα με τα όσα προκύπτουν από την εξουσιοδότηση της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (έγγραφο Α), αλλά και από το αίτημα έκδοσης που αφορά τον κάθε εκζητούμενο, τεκμήρια 1 και 2, αμφότερα αιτήματα για έκδοση των καθ' ων η αίτηση στην Κίνα υποβλήθηκαν γραπτώς μέσω της διπλωματικής οδού. Συγκεκριμένα, τα αιτήματα σταλήκαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας από το Υπουργείο Δημόσιας Ασφάλειας της Κίνας, μέσω του διαπιστευμένου διπλωματικού εκπροσώπου της Δημοκρατίας στην αιτούσα χώρα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 της Συμφωνίας.

Έχω μελετήσει με ιδιαίτερη προσοχή τα αιτήματα έκδοσης, τεκμήρια 1 και 2, και διαπιστώνω ότι αυτά περιλαμβάνουν τα όσα καθορίζονται στο άρθρο 7. Συγκεκριμένα, καταγράφεται το όνομα της αιτούσας χώρας, τα ονόματα των καθ' ων η αίτηση, η ηλικία, φύλο, εθνικότητα και τα λοιπά στοιχεία τα οποία απαιτούνται από το ως άνω άρθρο. Στα έγγραφα έκδοσης, περιλαμβάνονται επίσης φωτογραφίες των καθ' ων η αίτηση με περιγραφή των στοιχείων τους. Παρατίθεται επίσης έκθεση γεγονότων του αδικήματος το οποίο αποδίδεται στους καθ' ων η αίτηση με παραπομπή σε ονόματα παραπονουμένων, σε ημερομηνίες όπου κατ' ισχυρισμό διαπράχθηκαν τα αδικήματα, δίδεται περιγραφή του αποδιδόμενου τρόπου διάπραξης του αδικήματος καθώς και της ισχυριζόμενης ζημιάς την οποία υπέστηκαν οι παραπονούμενοι. Παρατίθεται επίσης περιγραφή του νομικού πλαισίου που αφορά την βάση επί της οποίας στηρίζεται το αποδιδόμενο αδίκημα και γενικότερα του πλαισίου της ποινικής δικονομίας επί του οποίου θα διεξαχθεί η διαδικασία σε περίπτωση έκδοσης των καθ' ων η αίτηση, καθώς και η προβλεπόμενη ποινή αλλά και το νομικό πλαίσιο που αφορά το ζήτημα της παραγραφής. Αμφότερα αιτήματα είναι μεταφρασμένα από την Κινεζική στην Αγγλική αλλά και στην Ελληνική Γλώσσα, επισυνάπτονται αντίγραφα της Κόκκινης Ειδοποίησης, της απόφασης Έγκρισης της Σύλληψης και του Εντάλματος Σύλληψης που εκδόθηκε στην Κίνα, εναντίον τους, ως προβλέπει το άρθρο 7(2) της Συμφωνίας.

Κρίνω συνεπώς ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιβάλλει το άρθρο 7 της Συμφωνίας και οι οποίες θα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα έκδοσης.

ΥΠΑΡΞΗ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ

Αποτέλεσε θέση της υπεράσπισης ότι τα φερόμενα εντάλματα σύλληψης τα οποία κατατεθήκαν με τα αιτήματα έκδοσης, τεκμήρια 1 και 2, δεν είναι έγκυρα, εφόσον δεν φέρουν κάποια υπογραφή και είναι άγνωστο από ποια αρχή ή πρόσωπο έχουν εκδοθεί. Για το ζήτημα αυτό, αντεξετάστηκε ο ΜΑ1, ο οποίος ανέφερε ότι τα εντάλματα σύλληψης φέρουν σφραγίδα του Κινεζικού κράτους, κάποια γράμματα στην Κινέζικη γλώσσα, την ημερομηνία 4.8.16 και το Υπουργείο δεν αμφισβητεί τα εν λόγω έγγραφα τα οποία υποβλήθηκαν επίσημα.

Μαρτυρία ως προς την εγκυρότητα των ενταλμάτων σύλληψης, δόθηκε επίσης από τον μάρτυρα υπεράσπισης ΜΥ2, ο οποίος υποστήριξε ότι αυτά είναι παράνομα, εφόσον δεν αναγράφεται ο τόπος και χρόνος κράτησης αλλά και το κατά πόσο οι συλληφθέντες θα παρουσιαστούν σε κάποια δικαστική αρχή. Ανέφερε επίσης ότι στην Κίνα τα εντάλματα σύλληψης εκδίδονται από τον Εισαγγελέα και όχι από το Δικαστήριο.

Η προσκόμιση ακόμα και αντιγράφου του εντάλματος σύλληψης το οποίο εκδόθηκε από την αρμόδια αρχή του αιτούντος κράτους, αποτελεί προϋπόθεση δυνάμει του άρθρου 7(2)(α) της Συμφωνίας.

Εις τα συνοδευτικά έγγραφα που επισυνάπτονται στο αίτημα έκδοσης για έκαστο εκ των καθ' ων η αίτηση, επισυνάπτεται για καθ' ένα απ' αυτούς, ως Παράρτημα 3 των τεκμηρίων 1 και 2, έγγραφο με τίτλο «Απόφαση Έγκρισης της Σύλληψης» και ως Παράρτημα 4 έγγραφο με τίτλο «Ένταλμα Σύλληψης». Αμφότερα αναφέρονται στα πρόσωπα των καθ' ων η αίτηση, στα στοιχεία τους, ότι είναι ύποπτοι για το αδίκημα της παράνομης απορρόφησης δημόσιων καταθέσεων και ζητείται η παράδοσή τους στο κέντρο κράτησης για κράτηση και φέρουν ημερομηνία 4.8.16.

Είναι σημαντικό να υπογραμμίσω ότι στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας και σύμφωνα με τα όσα προβλέπει η Συμφωνία, αυτό που απαιτείται είναι η παρουσίαση των ενταλμάτων σύλληψης τα οποία εκδοθήκαν από την Κίνα και στρέφονται εναντίον των καθ' ων η αίτηση. Δεν εξετάζεται συνεπώς η νομιμότητα ή εγκυρότητα των ενταλμάτων αυτών, τα οποία υπόκεινται στη δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Κίνας και θα

μπορούσαν οι καθ' ων η αίτηση να λάβουν μέτρα για αναθεώρηση τους στη χώρα έκδοσης των ενταλμάτων.

Σύμφωνα με τον ΜΥ2, ένταλμα σύλληψης στην Κίνα, εκδίδεται από την Εισαγγελία. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο των ενταλμάτων σύλληψης και την μετάφραση η οποία τέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, αυτά εκδοθήκαν κατόπιν έγκρισης της Εισαγγελίας του Πεκίνο στις 4.8.16 και φέρουν σχετική σφραγίδα. Το ότι αυτά δεν φέρουν υπογραφή, σύμφωνα με την εισήγηση της υπεράσπισης, δεν μπορούν για σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, να οδηγήσουν σε συμπέρασμα περί ανυπαρξίας των ενταλμάτων σύλληψης. Όπως επίσης το γεγονός και μόνο ότι στην Κυπριακή Δημοκρατία τα εντάλματα σύλληψης εκδίδονται από το Δικαστήριο ενώ αρμόδια αρχή προς τούτο στην Κίνα είναι η Εισαγγελία, και πάλι η διαφορά αυτή στα δύο συστήματα δεν μπορεί να υποστηρίξει τα όσα προώθησαν οι εκζητούμενοι αναφορικά με τα εντάλματα σύλληψης. Το κατά πόσο ένα έγγραφο αποτελεί το απαιτούμενο από το Νόμο ένταλμα, κρίνεται επί τη βάση του συνόλου του περιεχομένου του και με ερμηνεία της σχετικής περί Εκδόσεως Νομοθεσίας, ούτε και είναι απαραίτητο το περιεχόμενο του να συνάδει με τον τρόπο που εκδίδονται ανάλογα εντάλματα σύλληψης στην Δημοκρατία (βλ. **Petrov v. Διευθυντή Κεντρικών Φυλακών (1996) 1(B) A.A.Δ 856, Sergeevna (Αρ. 1) (2012) 1(B) A.A.Δ 1373**).

Έχοντας κατά νου τα πιο πάνω, σε συνάρτηση με το λεκτικό των ενταλμάτων σύλληψης τα οποία τεθήκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, κρίνεται ότι αυτά πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7(2)(α) της Συμφωνίας, το οποίο απαιτεί μόνο την παρουσίαση τους ενώπιον του Δικαστηρίου. Θα πρέπει επίσης να προσθέσω ότι η αναφορά στα εντάλματα σύλληψης στο ότι οι καθ' ων η αίτηση θα πρέπει να παραδοθούν σε κέντρο κράτησης για κράτηση, δεν επηρεάζει το ζήτημα της ύπαρξης του εντάλματος σύλληψης για σκοπούς του άρθρου 7(2)(α).

ΔΙΤΤΟ ΑΞΙΟΠΟΙΝΟ

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συμφωνίας, αποτελεί προϋπόθεση οι πράξεις για τις οποίες ζητείται η έκδοση ενός προσώπου, να συνιστούν

αδίκημα σε αμφότερες συμβαλλόμενες χώρες και να τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους.

Σύμφωνα με τη Νομολογία, οι πράξεις που καταλογίζει η αιτούσα χώρα σε εκζητούμενο πρόσωπο, εκλαμβάνονται από τα Δικαστήρια της αιτούμενης χώρας ως δεδομένο ότι συνιστούν κολάσιμες πράξεις κατά το ποινικό της δίκαιο (βλ. Γενικός Εισαγγελέας *v. Natalias Kononaloa*, Πολ. Εφ. 436/11 ημερ. 30.9.15).

Στην υπόθεση *Διευθυντής Κεντρικών Φυλακών v. Golon* (2001) 1 (B) A.A.Δ. 1109, 1115, λεχθήκαν τα εξής σχετικά:

« Στην υπόθεση *In re Hachem* (1991) 1 A.A.Δ. 723 αποφασίστηκε ότι η μαρτυρία για έκδοση φυγόδικου εξετάζεται με αναφορά στα αδικήματα που προσδιορίζονται στην εξουσιοδότηση, τα οποία δεν είναι απαραίτητο να συμπίπτουν στα τυπικά τους στοιχεία με εκείνα που αναγράφονται στο ένταλμα σύλληψης. Όπως επισημαίνεται στην απόφαση *Jennings v. United States* (1982) 3 All E.R. 104 (HL), που υιοθετήθηκε στην υπόθεση *Hachem*, καθοριστικό για την έκδοση φυγόδικου είναι το δίκαιο της χώρας από την οποία επιζητείται η έκδοση του, σε συσχέτισμό με τα αδικήματα που στοιχειοθετεί η μαρτυρία.

Στην απόφαση *Hachem v. Διευθυντή Κεντρικών Φυλακών* (1992) 1 A.A.Δ. 191 με την οποία η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, με βάση αγγλική νομολογία, στις σελ. 197, 198, επιβεβαίωσε την αρχή ότι το κριτήριο κατά την απόφαση έκδοσης φυγόδικου δεν είναι το κατά πόσο το αδίκημα που αναφέρεται στο αλλοδαπό ένταλμα σύλληψης είναι ουσιαστικά παρόμοιο με αδίκημα δυνάμει του ημεδαπού νόμου, αλλά κατά πόσο η συμπεριφορά του φυγόδικου, αν αυτή παρατηρηθεί στη χώρα από την οποία ζητείται η έκδοση, θα συνιστούσε αδίκημα σύμφωνα με το νόμο της χώρας αυτής. Η έρευνα της μαρτυρίας συγκεντρώνεται στα αδικήματα για τα οποία παρασχέθηκε η εξουσιοδότηση.

Στην ίδια απόφαση γίνεται ανεπιφύλακτα δεκτή η θέση ότι ο χαρακτηρισμός των αδικημάτων στο αλλοδαπό ένταλμα δεν έχει καθοριστική σημασία, αρκεί όμως το αδίκημα για το οποίο αξιώνεται η έκδοση να αναγνωρίζεται ως ουσιαστικά παρόμοιο και στις δύο χώρες.»

Είναι σημαντικό να αναφερθώ επίσης στην υπόθεση **ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ v. VYACHYSLAV SHIMKEVICH, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΕΣΗ ΑΡ. 235/12, 30/3/2017** όπου λέχθηκαν τα ακόλουθα σε σχέση με τα γεγονότα αλλά και το επικαλούμενο δίκαιο που παρατίθενται από την αιτήτρια χώρα:

«Σε διαδικασία όπως στην παρούσα, διάχυτη είναι η αρχή της αβροφροσύνης, καθότι αφορά διακρατικές σχέσεις και η περίπτωση έκδοσης φυγοδίκων έχει ως μοναδικό σκοπό την καταπολέμηση του εγκλήματος, τηρουμένων πάντοτε των εχεγγύων που παρέχουν οι συνθήκες και εσωτερική νομοθεσία. Τα γεγονότα, όπως αυτά εκτίθενται στην Έκθεση Γεγονότων, στα δικαιολογητικά έγγραφα που τη συνοδεύουν αλλά και ο αλλοδαπός Νόμος της χώρας από την οποία ζητείται η έκδοση, είναι δεσμευτικά για το Δικαστήριο που εξετάζει αίτηση της φύσης αυτής και δεν παρέχεται η ευχέρεια σ' αυτό να τα αμφισβητήσει. Η απόδειξη τους όπως και οποιαδήποτε υπεράσπιση του εκζητούμενου, είναι θέματα που αφορούν το Δικαστήριο της χώρας που αιτείται την έκδοση του (βλ. Re Victor Nicolaevich Makushin (2012) 1 A.A.D. 567 και Re Evans (1994) 1 W.L.R. 1006, Mechavor (Αρ.2) (2001) 1 A.A.D. 1228).

.....
Εκείνο που δικαιούται ο εκζητούμενος να αποδείξει είναι ότι η αιτούσα χώρα καταχράται τη διαδικασία και όχι ν' αμφισβητεί προσαχθείσα μαρτυρία για έκδοση του από την αιτούσα χώρα.

Εκείνο, συνεπώς, που είχε να εξετάσει πρωταρχικά το Πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν, κατά πόσο από το υλικό που τέθηκε ενώπιον του διά μέσου της Έκθεσης Γεγονότων και συνοδευτικών εγγράφων, αποκαλύπτετο επιλήψιμη συμπεριφορά που να παρέχει τη δυνατότητα αναγνώρισεως ποινικού αδικήματος με βάση την ημεδαπή νομοθεσία. (Βλ. Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. Ναταλία Κονοβαλοva, ECLI:CY:AD:2015:D639, Π.Ε. 436/11, ημερ. 30.9.2015.)»

Συνεπώς, το Δικαστήριο δεσμεύεται από τα γεγονότα, όπως αυτά εκτίθενται στη δέσμη των τεκμηρίων 1 και 2. Ως εκ των πιο πάνω, αυτό που πρέπει να εξεταστεί είναι κατά πόσο στη βάση αυτών των γεγονότων η συμπεριφορά των καθ' ων η αίτηση συνιστά αδίκημα ή κάποιο εκ των αδικημάτων που μνημονεύονται στην εξουσιοδότηση σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο.

Σύμφωνα με την εξουσιοδότηση της Υπουργού αλλά και τα έγγραφα που συνοδεύουν τα αιτήματα έκδοσης, οι καθ' ων η αίτηση ζητούνται να εκδοθούν στην Κίνα με σκοπό να διωχθούν για την κατ' ισχυρισμό διάπραξη του αδικήματος της παράνομης

απορρόφησης δημοσίων καταθέσεων κατά παράβαση του άρθρου 176 του Κινεζικού Ποινικού Κώδικα. Προκύπτει επίσης από τη μελέτη του Κυπριακού Δικαίου σε συνάρτηση με τα όσα καταγράφονται στην εξουσιοδότηση της Υπουργού, ότι η αποδιδόμενη συμπεριφορά στους καθ' ων αίτηση, συνιστά ποινικά κολάσιμη πράξη και στην Κυπριακή Δημοκρατία, δυνάμει του Ποινικού Κώδικα, άρθρα 255 (ορισμός κλοπής), 262 (ποινή κλοπής), 297 (ορισμός ψευδών παραστάσεων), 298 (εξασφάλιση αγαθών με ψευδείς παραστάσεις), 302 (συνομωσία προς καταδολίευση), 333 (καταρτισμός πλαστού εγγράφου), 334 (πρόθεση καταδολίευσης) και 371 (συνομωσία προς διάπραξη κακουργήματος) και δυνάμει του άρθρου 4 του Νόμου Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες, Νόμος 188(Ι)/2007. Όλα δε τα ως άνω αδικήματα επιφέρουν ποινή φυλάκισης άνω του ενός έτους ως προβλέπει το άρθρο 2(1)(α) της Συμφωνίας.

Τονίζεται στο σημείο αυτό ότι στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας δεν κρίνεται η ενοχή ή μη των καθ' ων η αίτηση επί τη βάση των ως άνω αδικημάτων, η οποία κρίνεται μόνο από την αιτούσα χώρα. Για σκοπούς όμως ύπαρξης του διπτού αξιόποινου στα πλαίσια της διμερούς Συμφωνίας για την έκδοση φυγοδίκων, τα όσα αναφερθήκαν πιο πάνω, πληρούν στο σύνολό τους την προϋπόθεση του άρθρου 2(1)(α).

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΜΑ2 ΚΑΙ ΜΥ2

Αποτέλεσε θέση των εκζητουμένων ότι σε περίπτωση έκδοσής τους στην Κίνα, θα υποστούν βασανιστήρια και γενικότερα θα τύχουν απάνθρωπης μεταχείρισης, λόγω των πολιτικών και θρησκευτικών τους πεποιθήσεων αλλά και λόγω του ότι στην Κίνα δεν τυγχάνουν σεβασμού τα ανθρώπινα δικαιώματα. Προς τούτο παρουσιάστηκε η μαρτυρία των ΜΑ2 και ΜΥ2.

Η ΜΑ2 παρουσιάστηκε ως εμπειρογνώμονας επί ζητημάτων που αφορούν το Κινεζικό Δίκαιο. Εργάζεται όπως είπε στο Πανεπιστήμιο του Πεκίνου και είναι καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου καθώς επίσης ασχολείται με την έρευνα στον τομέα του Ποινικού Δικαίου. Είναι επίσης μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου και Αντιπρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού Ποινικού Δικαίου και από τη θέση της αυτή εκτελεί την επικοινωνία μεταξύ Ασίας και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Κατέθεσε ως τεκμήριο 7 το βιογραφικό της

σημείωμα και ως τεκμήρια 8 – 10 αντίγραφα εγγράφων που αφορούν πιστοποιητικά και βεβαιώσεις που σχετίζονται με τα προσόντα της που αναφέρονται στο τεκμήριο 7.

Για σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, η μάρτυρας προσκλήθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Κύπρου και ετοίμασε προς τούτο την έκθεση τεκμήριο 11, την οποία περιέγραψε στο Δικαστήριο.

Σύμφωνα με την μάρτυρα, αποδίδεται στους καθ' ων η αίτηση ότι σύμφωνα με το άρθρο 176 του Κινέζικου Δικαίου, διέπραξαν το αδίκημα της απάτης και υπεξάιρεσαν δημόσιο χρήμα. Στο Πεκίνο, ο Αστυνομικός Σταθμός Beijing Chao Yang το 2015, σχημάτισε υπόθεση εναντίον τους. Το 2016 οι Εισαγγελικές Αρχές του Chao Yang ενέκριναν τη δίωξη και σύλληψή τους και κατά τον Σεπτέμβριο του 2016, εξέδωσαν την ερυθρά αγγελία εναντίον τους. Στο γραφείο των Εισαγγελικών Αρχών της Chao Yang όταν διερεύνησαν αυτήν την υπόθεση κρίθηκαν ύποπτοι στη βάση του Κινέζικου Ποινικού Δικαίου και η διερεύνηση διεξάχθηκε σύμφωνα με τα γεγονότα και το Νόμο. Υποστήριξε επίσης ότι μόνο εάν εκδοθούν και η υπόθεση τους ολοκληρωθεί μέσω Δικαστηρίου, θα κριθεί αν είναι ή όχι ένοχοι, ενώ η θέση των καθ' ων η αίτηση ότι η έκδοση τους ζητείται με πολιτικά κίνητρα λόγω των πεποιθήσεών τους, δεν ευσταθεί.

Εξηγώντας περαιτέρω τα όσα καταγράφει στην έκθεσή της, αναφέρθηκε στο σύστημα λειτουργίας του Κινεζικού Κράτους. Το Κινέζικο κομμουνιστικό κυβερνητικό κόμμα, είναι πολυμερές και όλη η εξουσία ανήκει στον λαό. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, το κινέζικο κομμουνιστικό κόμμα πρέπει να διοικεί τη χώρα σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους κινέζικους νόμους και δίδεται έμφαση στο ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία προσεγγίζουν με σοβαρότητα.

Αποτέλεσε θέση της, ότι η Κίνα διάγει μία περίοδο πολιτικής επανάστασης και γίνεται νομοθετική μεταρρύθμιση με έμφαση στη δικαστική ανεξαρτησία, παραπέμποντας σε άρθρα της Ποινικής Δικονομίας και του Συντάγματος. Γίνεται επίσης προσπάθεια βελτίωσης του αστυνομικού σώματος ως προς τον τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων του. Παρατηρείται επίσης βελτίωση στον τομέα της δικηγορικής. Σύμφωνα με τον περί

Δικηγόρων Νόμο, προβλέπονται τα δικαιώματα των δικηγόρων και ως επίσης τα δικαιώματα των κατηγορουμένων ώστε να έχουν διαθέσιμο δικηγόρο να τους υπερασπιστεί. Πρόσφατα, η δικαστική μεταρρύθμιση έχει δώσει έμφαση στη φράση «no Law no crime». Δεν μπορεί δηλαδή να αναγκαστεί ένας κατηγορούμενος να ενοχοποιηθεί και έχουν το δικαίωμα να κάνουν Αίτηση για νομική αρωγή ώστε να τους εκπροσωπήσει και να τους υπερασπιστεί δικηγόρος. Η διαδικασία επίσης στο Δικαστήριο πρέπει να είναι ανοιχτή προς το κοινό. Στο Σύνταγμα, στον Ποινικό Δίκαιο, στον νόμο της Ποινικής Δικονομίας, απαγορεύονται οποιαδήποτε βασανιστήρια. Επίσης, η θανατική ποινή έχει καταργηθεί για 9 από τα 13 αδικήματα του Ποινικού Κώδικα που τιμωρούνται με αυτόν τον τρόπο, και για την προκειμένη περίπτωση δεν προβλέπεται θανατική ποινή. Όλα τα πιο πάνω, κατά τη μάρτυρα, δηλώνουν την βελτίωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα

Σε ερώτηση που της υποβλήθηκε ως προς τον τρόπο που προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα, η μάρτυρας παρέπεμψε στις δηλώσεις της Επιτρόπου των Ηνωμένων Εθνών για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στις οποίες προέβηκε μετά από επίσκεψή της στην Κίνα τον Μάιο του 2022. Οι εν λόγω δηλώσεις κατατέθηκαν ως τεκμήριο 12.

Στη συνέχεια η μάρτυρας υποστήριξε ότι σε περίπτωση έκδοσης των εκζητουμένων στην Κίνα, τα δικαιώματά τους δεν θα παραβιαστούν, για τους κάτωθι λόγους, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο ακόλουθο αυτούσιο απόσπασμα από την κυρίως εξέτασή της:

«Εκτός από το άρθρο 33 του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως επίσης μέσω του άρθρου 37 εγγυόμαστε την προστασία της ελευθερίας τους και υπό το άρθρο 38 προστατεύουν την ταυτότητα τους και την προσωπικότητά τους και σύμφωνα με το άρθρο 130 του Συνταγματικού Δικαίου, ως επίσης τους εγγυόμαστε ότι θα είναι ανοιχτό Δικαστήριο ενώπιον ακροατηρίου και θα είναι δίκαια δίκη. Σύμφωνα με το Ποινικό Δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 3 no Law no crime και σύμφωνα με το άρθρο 4 ενώπιον της δικαιοσύνης όλοι είναι ίσοι και σύμφωνα με το άρθρο αριθμός 5, έγκλημα και τιμωρία, η τιμωρία θα ακολουθήσει ότι σύμφωνα με το έγκλημα, θα υπάρξει και τιμωρία. Σύμφωνα με το Ποινικό Δίκαιο άρθρο αριθμός 67, αν παραδοθούν αυτοβούλως οι ίδιοι και σύμφωνα με το άρθρο 68 αν δώσουν συνεισφορά στο Δικαστήριο κατά τη δικαστική διαδικασία, τότε θα είναι πιο επεικής η ποινή. Ακόμα και αν τιμωρηθούν, αν δείξουν καλή συμπεριφορά κατά

τη διάρκεια στις φυλακές και σύμφωνα με το Ποινικό Δίκαιο σύμφωνα με το άρθρο 81, μπορούν να αφεθούν ελεύθεροι είτε με εγγύηση, είτε νωρίτερα. Συνήθως κάποιος για να αφεθεί ελεύθερος νωρίτερα, είναι συνήθως μετά την έκταση της μισής ποινής, αν έχουν καλή συμπεριφορά μέσα στο κέντρο κράτησης, θα αφεθούν ελεύθεροι νωρίτερα. Σύμφωνα με τον νόμο και την Ποινική Δικονομία και σύμφωνα με τα άρθρα 3, 5, 7, όλα αυτά τα άρθρα ξεκάθαρα δηλώνουν ότι το δικαστικό σύστημα είναι ανεξάρτητο και δεν υπάρχει παρέμβαση και σύμφωνα με το άρθρο 10, ότι όλοι είναι αθώοι μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου πριν ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία. Σύμφωνα με το άρθρο 14, μπορούν να αιτηθούν για να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο, ως ένας δικηγόρος μπορεί να εμπλακεί στην υπόθεση από την αρχή της διαδικασίας. Σύμφωνα με την Ποινική Δικονομία, άρθρο 34 επίσης ο κατηγορούμενος μπορεί να αιτηθεί ακόμη για νομική αρωγή και σύμφωνα με το άρθρο 52 απαγορεύονται τα βασανιστήρια.

...

Σύμφωνα με το άρθρο 123, όλη η δικαστική διαδικασία γίνεται βιντεοσκοπημένη από την αρχή μέχρι το τέλος. Εντιμότητα, θα ήθελα να πω ότι σύμφωνα με τη συνθήκη που έχει υπογραφεί για την έκδοση μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, θα ήθελα να εξηγήσω τον λόγο που υπάρχει μία προϋπόθεση που δεν...να εξηγήσω κάτω από ποιους...ποιοι είναι οι λόγοι που δεν μπορούν κάποιοι να εκδοθούν

...

Θα ήθελα να πω κάτι επιπλέον για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν έχω αναφερθεί τον στον περί Φυλακών Νόμο. Σύμφωνα με τον περί Φυλακών Νόμο άρθρο 14 της Κίνας, απαγορεύουν από την Αστυνομία να έχουν μη πρόποσα συμπεριφορά προς τους κρατούμενους. Η Αστυνομία απαγορεύεται να κάνει βασανιστήρια στους κρατούμενους, όπως σωματική βλάβη κλπ, ώστε να λάβει κατάθεση από τους κρατούμενους και ως επίσης δεν επιτρέπεται στους άλλους κρατούμενους να τους ξυλοκοπήσουν ή να τους προκαλέσουν σωματική βλάβη. Το πρώτο πράγμα που γίνεται όταν μεταφερθούν στις φυλακές αυτά τα άτομα, τους ελέγχουν σωματικά προτού εισέλθουν και σύμφωνα με την Ποινική Δικονομία, αυτό αναφέρεται επίσης στην Ποινική Δικονομία. Ο σωματικός έλεγχος και ο σκοπός ώστε να μπορούν να βρουν αν έχουν οποιανδήποτε σοβαρή ασθένεια ή όχι, τους ελέγχουν ώστε αν έχουν οποιανδήποτε ασθένεια ή αν μπορούν, να μπορούν να εκτελούν όλες τις καθημερινές τους δραστηριότητες χωρίς βοήθεια και αν προκύψει τέτοια κατάσταση, μπορούν να αιτηθούν ώστε να εκτίσουν την ποινή τους εκτός των φυλακών και επίσης έχουν και το δικαίωμα της Έφεσης αν δεν συμφωνούν και ως επίσης έχουν το δικαίωμα για μειωμένη θητεία ή να αφεθούν ελεύθεροι νωρίτερα και ως επίσης, έχουν δικαίωμα να διατηρούν αλληλογραφία με φίλους και οικογένεια, επίσης έχουν το δικαίωμα να δέχονται επισκέψεις και λόγω και του covid 19 έχουν το δικαίωμα να έχουν επικοινωνία μέσω του διαδικτύου. Αν έχουν πολύ καλή συμπεριφορά στις φυλακές, σύμφωνα με το άρθρο 57 του περί Φυλακών Νόμο, μετά από την έκταση της μισής ποινής, μπορούν να βγαίνουν και να επισκέπτονται την οικογένειά τους...»

Τέλος, η μάρτυρας αναφέρθηκε στην επιχείρηση με την ονομασία Fox Hunt Operation, η οποία εφαρμόζεται από την κυβέρνηση της Κίνας και σχετίζεται με αδικήματα καταδολίευσης, οικονομικό έγκλημα και διασπορά ψευδών πληροφοριών, χωρίς να περιλαμβάνει πολιτικά ζητήματα ή κίνητρα. Από το 2014 έχουν συντελεστεί πέραν των

1.000 υποθέσεων που αφορούν οικονομικό έγκλημα και άτομα που εμπλέκονταν σε αυτά, έχουν επιστρέψει πίσω στην Κίνα και πέραν των 100 δισεκατομμυρίων δεν έχουν επιστραφεί πίσω στην Κίνα. Η επιχείρηση αυτή είναι μέρος των Ηνωμένων Εθνών. Είναι ένας αγώνας των Ηνωμένων Εθνών ενάντια στο έγκλημα και απαιτεί διεθνής δικαστική συνεργασία, εξού και η Κίνα οφείλει να εκτελέσει το καθήκον της.

Η αντεξέταση δεν ολοκληρώθηκε εφόσον η μάρτυρας δεν παρουσιάστηκε όταν η υπόθεση ήταν ορισμένη για να ολοκληρωθεί η αντεξέτασή της. Μέχρι του σημείου που είχε αντεξεταστεί, η μαρτυρία της αμφισβητήθηκε επί όλων των πτυχών της και κυρίως εν σχέση με τον σεβασμό και εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από μέρους της Κίνας. Κατατέθηκε αριθμός τεκμηρίων (τεκμήρια 13 – 20), κατά την αντεξέτασή της που αφορούν εκθέσεις διαφόρων οργανισμών, των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης οι οποίες αξιολογούν την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα εν σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η μάρτυρας δεν συμφώνησε με το περιεχόμενο των εν λόγω εκθέσεων, ούτε έλαβε αυτές υπόψη κατά την ετοιμασία της έκθεσής της όπως ανέφερε αντεξεταζόμενη. Πιο κάτω θα γίνει εκτενέστερη αναφορά στο περιεχόμενο των τεκμηρίων αυτών και στην σχετική προς τούτο μαρτυρία της μάρτυρος.

Από πλευράς υπεράσπισης παρουσιάστηκε ο Peter Dahlin (MY2), ο οποίος κατάγεται από τη Σουηδία και διαμένει στην Πορτογαλία. Είναι ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «Safeguard Defenders», η οποία εξειδικεύεται στα ζητήματα που αφορούν το κράτος δικαίου στην Κίνα. Κατέχει πτυχίο στον τομέα «Peace and Conflict Studies» και Μεταπτυχιακό στις Πολιτικές Επιστήμες. Το 2007 εγκαταστάθηκε στην Κίνα και υπήρξε συνιδρυτής το 2009 του οργανισμού «China Action» μαζί με ομάδα δικηγόρων, ο οποίος εξαναγκάστηκε σε κλείσιμο το 2016. Ο μάρτυρας ως προς τα προσόντα και εμπειρία του κατέθεσε το τεκμήριο 33, στο οποίο περιγράφει τον σκοπό της ως άνω οργάνωσης, που είναι η παροχή νομικής υποβοήθησης και στήριξης σε δικηγόρους στην Κίνα, για να μπορούν οι τελευταίοι να στηρίξουν τους πελάτες τους, περιλαμβανομένων ζητημάτων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο οργανισμός χρηματοδοτείται ουσιαστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Υπάρχει στενή συνεργασία με τον Παγκόσμιο

Οργανισμό ενάντια στα Βασανιστήρια, την Διεθνή Αμνηστία, τους Δημοσιογράφους Χωρίς Σύνορα και όταν τους ζητηθεί πραγματοποιούν παρουσιάσεις ενώπιον Πρεσβειών διαφόρων χωρών, Κοινοβουλίων και Κογκρέσων. Σε πολλές περιπτώσεις, διάφορες χώρες τις Ευρώπης, Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, Κυβερνητικοί Οργανισμοί και τα Ηνωμένα Έθνη αποτείνονται στην οργάνωση αυτή για να ετοιμαστούν γνωματεύσεις σε σχέση με ζητήματα που αφορούν την Κίνα και την επικρατούσα κατάσταση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έχει παρουσιαστεί ως εμπειρογνώμονας σε άλλες παρόμοιες με την παρούσα διαδικασίες και έχει γράψει αριθμό άρθρων που έχουν δημοσιευτεί σε γνωστές εφημερίδες. Το πλήρες έργο και εμπειρία του καταγράφονται στο τεκμήριο 33 αλλά και στην αρχική σελίδα της έκθεσής του την οποία ετοίμασε για σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, η οποία κατατέθηκε ως τεκμήριο 34.

Πιο κάτω θα παραθέσω συνοπτικά τα ουσιαστικά μέρη της έκθεσης του μάρτυρα, τεκμήριο 34, αλλά και τα όσα εξήγησε ως προς το περιεχόμενο αυτής προφορικά. Στην έκθεση του παραθέτει στοιχεία από εκθέσεις διαφόρων Οργανισμών αναφορικά με την κατάσταση στην Κίνα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και σε αιτήματα έκδοσης φυγοδίκων τα οποία υποβλήθηκαν σε άλλες χώρες και πως αυτά αντιμετωπιστήκαν από άλλα Δικαστήρια και το Ε.Δ.Α.Δ.

Αρχικά, υποδείχθηκε στον μάρτυρα το τεκμήριο 3 εις το οποίο περιλαμβάνονται οι παρασχεθείσες εγγυήσεις από το κράτος της Κίνας. Σύμφωνα με τα όσα υποστήριξε, το έγγραφο αυτό δεν έχει νομική ισχύ, εφόσον σύμφωνα με το Κινεζικό Δίκαιο αυτές μπορούν να δοθούν μόνο από το γραφείο της Εισαγγελίας. Οποιοσδήποτε διαβεβαιώσεις ή εγγυήσεις που σχετίζονται με ζητήματα μετά από τη δίκη μπορούν να δοθούν μόνο από το Ανώτατο Δικαστήριο. Επιπρόσθετα η επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών εναντίον των βασανιστηρίων έχει εγκαθιδρύσει διπλωματικό σώμα διαβεβαιώσεων. Πέραν τούτου, η Κίνα έχει κριθεί ένοχη για κατάχρηση ερυθρών αγγελιών της INTERPOL για πολιτικούς σκοπούς. Ανέφερε επίσης ότι στο παρελθόν σε δύο υποθέσεις, παραβίασαν τις εν λόγω εγγυήσεις, όπου είχαν υποσχεθεί ότι δεν θα επέβαλλαν τη θανατική ποινή ενώ στο τέλος τα πρόσωπα εκείνα είχαν εκτελεστεί.

Υποστήριξε επίσης ότι στο τεκμήριο 3 περιλαμβάνονται αναλήθειες εφόσον το Κινεζικό Δικαστικό σύστημα σκοπίμως δεν λειτουργεί ανεξάρτητα. Υπάρχουν όργανα του

κομμουνιστικού σώματος από το ανώτατο κεντρικό επίπεδο μέχρι το τοπικό που καθοδηγεί το έργο των Δικαστηρίων αλλά και των Εισαγγελέων που σημαίνει εξ ορισμού δεν είναι ανεξάρτητα. Επίσης εγγυούνται ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν τα βασανιστήρια ή κακομεταχείριση, παρ' όλα αυτά η Κίνα αρνείται στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών ενάντια στα βασανιστήρια να προβεί σε επιθεώρηση. Τις δύο τελευταίες φορές που έγινε επιθεώρηση της Κίνας από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών ενάντια στα βασανιστήρια, αυτή ήταν αρνητική. Έπρεπε στη συνέχεια να επιτραπεί νέα επιθεώρηση το 2019 και οι Κινεζικές αρχές αρνήθηκαν να πραγματοποιηθεί, όπως πράττει μέχρι και σήμερα. Το γεγονός αυτό, τονίστηκε από το ΕΔΑΔ σε υπόθεση όπου αποφασίστηκε η άρνηση έκδοσης. Η υπόθεση αυτή στην οποία αναφέρθηκε ο μάρτυρας περιλαμβάνεται στην έκθεσή του και είναι η **Liu v Poland (App. No. 37610/2018)** ημερομηνίας **6.10.22**, στην οποία θα γίνει εκτενής αναφορά πιο κάτω.

Ο μάρτυρας στη συνέχεια αναφέρθηκε στην πρόσφατη παρουσία του ως μάρτυρας στο Ε.Δ. Λάρνακας όπου εγέρθηκαν όμοια ζητήματα και στην οποία όπως είπε, το Δικαστήριο δεν διέταξε την έκδοση του εκζητούμενου προσώπου. Πρόσφατα επίσης επισκέφθηκε την Αμερική μετά που έλαβε πρόσκληση από την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας και από άλλη επιτροπή του Κογκρέσο για να παράσχει πληροφόρηση και ανάλυση που ζητήματα που αφορούν κράτος δικαίου στην Κίνα.

Μελέτησε επίσης την έκθεση της MA2, τεκμήριο 11, για την οποία σχολίασε ότι φαίνεται από το εν λόγω έγγραφο ότι η Κίνα βρίσκεται ακόμα στη διαδικασία οικοδόμησης ενός συστήματος κράτους δικαίου, χωρίς ακόμα να τα καταφέρει. Έτσι ολόκληρο το τεκμήριο καταδεικνύει ότι δεν υφίσταται στην Κίνα ένα σύστημα κράτους δικαίου, ενώ τα όσα καταγράφονται έλαβαν αρνητική κριτική από διάφορους οργανισμούς εφόσον παρουσιάζεται με το έγγραφο αυτό ένα ιδανικό σύστημα θεωρητικά, αλλά δεν λείπει τίποτε για το νομικό σύστημα στην εφαρμογή, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Κίνα αρνείται τον διαχωρισμό της εξουσίας όπως όλες τις άλλες χώρες. Επίσης ισχυρίζονται ότι εργάζονται για να προστατέψουν όλες τις μορφές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αλλά παρ' όλα αυτά αρνούνται να υπογράψουν ή να επικυρώσουν τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις.

Ως προς τις Νομοθετικές πρόνοιες που ισχύουν στην Κίνα, υποστήριξε ότι σχεδόν πάντοτε υπάρχουν εξαιρέσεις που ενσωματώνονται μέσα στον Νόμο. Παραδείγματος

χάριν, όλοι έχουν το δικαίωμα δικηγόρου στην Κίνα, εκτός και αν η Αστυνομία αποφασίσει ότι δεν πρέπει να δοθεί τέτοιο δικαίωμα. Λόγω έλλειψης επίβλεψης της Αστυνομίας, αυτή μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτές τις εξαιρέσεις όποτε και όπως θέλει. Προς τούτο αναφέρθηκε και στην επιχείρηση Fox Hunt, η οποία συνιστά μια ειδική επιχείρηση με την οποία γίνεται προσπάθεια εντοπισμού φυγάδων και επαναπατρισμό τους. Για τον σκοπό αυτό, υπάρχουν τρεις διαφορετικές κατηγορίες Κινεζικής Αστυνομίας που εργάζονται, λειτουργούν μυστικά ώστε να εξαναγκάζουν άτομα να επιστρέψουν πίσω στην Κίνα. Αυτό είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο και έχει συμβεί στην Κύπρο επίσης, όπως και στην υπόθεση στη Λάρνακα. Το 2018 η Κινεζική Κυβέρνηση έδωσε πληροφορίες ότι 1.335 φυγάδες είχαν επιστρέψει πίσω στην Κίνα, αλλά μόνο 17 ήταν διαμέσου της διαδικασίας της έκδοσης φυγοδίκων. Οι υπόλοιποι ήταν με άλλα μέτρα, όπως και η περίπτωση που αφορούσε τον Guo Wengui, που ήταν αυτός που ίδρυσε το ίδρυμα Rule of Law και ο οποίος κρίθηκε πολιτικός εχθρός της κυβέρνησης, όπου έγινε προσπάθεια απαγωγής του από το Υπουργείο Κρατικής Ασφάλειας της Κίνας, από τη Νέα Υόρκη.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στα ποσοστά καταδίκης κατηγορουμένων στην Κίνα, σύμφωνα με πληροφορίες τις οποίες έλαβε από το Ανώτατο Δικαστήριο της Κίνας και από το γραφείο του Ανωτάτου Εισαγγελέα της Κίνας. Οι εν λόγω αρχές, εκδίδουν εκθέσεις τις οποίες παρέχουν στο Κινεζικό Κογκρέσο αναφορικά με το έργο τους. Υποστήριξε ότι το νομικό σύστημα που εφαρμόζεται στην Κίνα, είναι πολύ διαφορετικό απ' αυτό που εφαρμόζεται σε άλλες χώρες, εφόσον εκεί η Αστυνομία ουσιαστικά κρίνει την ενοχή ή μη ενός ανθρώπου, ενώ τα όσα ακολουθούν της σύλληψης είναι ζήτημα τυπικότητας. Εξού και με βάση το σύστημα αυτό, το ποσοστό καταδίκης μετά από δίκη είναι 99.97%, ενώ το 2021 στις 1.7 εκατομμύρια δίκες 511 μόνο άτομα αθώωθηκαν.

Κατά την κυρίως εξέτασή του, ερωτήθηκε κατά πόσο το γεγονός ότι οι εκζητούμενοι είναι μέλη του κινήματος που εδρεύει στην Αμερική με την ονομασία Rule of Law σε συνδυασμό με το ότι είναι Κινέζοι υπήκοοι, αυξάνουν τον κίνδυνο για να υποβληθούν σε βασανιστήρια, ταπείνωση ή εξευτελισμό από το Κινεζικό κράτος. Σύμφωνα με τον μάρτυρα, το κίνημα Rule of Law, είναι αντιπαθητικό. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι το διαχειρίζεται ένα πρώην μέλος του κυβερνών κόμματος που ήταν μέρος μιας μάχης για εξουσία. Δύο άτομα από το κίνημα αυτό έχουν καταδικαστεί μετά όπου εξαναγκάστηκαν

σε δημόσια ομολογία. Τα θέματα που αφορούν το κίνημα αυτό, θεωρούνται πολύ ευαίσθητα με αποτέλεσμα ο κίνδυνος να είναι αυξημένος.

Στην προκειμένη περίπτωση, το γεγονός επίσης ότι οι εκζητούμενοι ασπάζονται το FG, αυτό είναι πάλι ένα από τα ζητήματα που αυξάνουν τον κίνδυνο, λόγω του ότι η κυβέρνηση προσπαθεί να το καταστείλει, εφόσον το θεωρεί μια κακή αίρεση. Προς υποστήριξη της θέσης του ότι οι εκζητούμενοι ασπάζονται το FG κατέθεσε επιστολή ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου του 2022, ως τεκμήριο 35, η οποία δόθηκε από κάποιο τρίτο πρόσωπο το οποίο αναφέρει ότι γνωρίζει ότι οι εκζητούμενοι ασπάζονται την θρησκεία αυτή.

Ερωτηθείς κατά πόσο με δεδομένο ότι οι εκζητούμενοι ασκούν το FG και είναι μέλη του ιδρύματος Rule of Law, θα είναι εύκολη η πρόσβασή τους σε δικηγόρο εάν εκδοθούν στην Κίνα, αποτέλεσε θέση του ότι πάρα πολλά άτομα στην Κίνα δεν έχουν δικηγόρο κατά τη διάρκεια της δίκης τους. Εις ότι αφορά δε το FG, αυτό είναι ένα πολύ ευαίσθητο ζήτημα στην Κίνα και οι δικηγόροι είναι διστακτικοί να αναλαμβάνουν τέτοιες υποθέσεις. Όπως ανέφερε, συνεργάζεται με μια ομάδα δικηγόρων που συνήθως αποκαλούνται Δικηγόροι Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι οποίοι χειρίζονται πιο ευαίσθητες υποθέσεις και πολλές φορές αυτοί οι δικηγόροι, έχουν κατηγορηθεί, συλληφθεί, φυλακιστεί και έχουν υποστεί παρατεταμένα βασανιστήρια. Είναι τόσο αφοσιωμένοι στην ιδέα να προσπαθήσουν να παρέχουν νομική προστασία σε άτομα στο Δικαστήριο, αλλά ακόμα και αυτή η ομάδα ατόμων σπάνια θα αναλάβει υποθέσεις που αφορούν το FG λόγω των εκτεταμένων κινδύνων. Τα άτομα που ασχολούνται με το FG, έχουν κηρυχθεί από την ίδια την κυβέρνηση ως η μεγαλύτερη απειλή προς το κόμμα και την κυβέρνηση. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που πολλές φορές στην Ευρώπη παρέχεται άσυλο σε μέλη του FG. Σχετικά είναι επίσης τα όσα καταγράφει για το ζήτημα αυτό στη σελίδα 23 του τεκμηρίου 34, όπου παραπέμπει σε εκθέσεις της Αυστραλίας και Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με τον τρόπο που η Κίνα αντιμετωπίζει άτομα που ασπάζονται το FG.

Υποστήριξε επίσης ότι τα εντάλματα σύλληψης τα οποία περιλαμβάνονται στα έγγραφα έκδοσης, είναι παράνομα. Απουσιάζει όπως είπε, η πληροφόρηση ως προς τον τρόπο αλλά και χρόνο όπου θα κρατηθούν οι εκζητούμενοι. Η έγκριση της συλλήψεως

δίδεται από τον Εισαγγελέα και όχι από το Δικαστήριο, το οποίο δεν έχει κάποιο ρόλο σε αυτήν τη διαδικασία.

Τέλος, αναφέρθηκε σε μια προσωπική του εμπειρία την οποία βίωσε όταν ζούσε στο Πεκίνο, με αναφορά στο δικαίωμα εξαφάνισης ατόμων που μπορεί να ασκεί η Κυβέρνηση σύμφωνα με την Ποινική Δικονομία του Κινεζικού Δικαίου. Αυτή η πρακτική θεσμοθετήθηκε το 2013 και η χρήση αυτού του ειδικού συστήματος έχει αυξηθεί στη χρήση του τα τελευταία χρόνια. Αυτή η πρακτική έχει καταδικαστεί από τα Ηνωμένα Έθνη, την έχουν αποκαλέσει εξαναγκαστική εξαφάνιση και δύναται να συνιστά έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Σύμφωνα με το Κινεζικό Δίκαιο, επιτρέπει στην Αστυνομία να πάρει κάποιο άτομο, χωρίς να συλληφθεί, να κρατείται για έξι μήνες σε μυστική τοποθεσία, χωρίς να γνωρίζει οποιοσδήποτε και χωρίς να υπάρχει δικαίωμα σε νομική συμβουλή. Αυτό το μέτρο το 2015 εφαρμόστηκε ευρέως σε πολλούς από τους συναδέλφους του οι οποίοι εξαφανίστηκαν. Όπως και ο ίδιος του είχε κρατηθεί σε μυστική τοποθεσία στην οποία μεταφέρθηκε από την Αστυνομία, όπου και παρέμεινε για ένα μήνα. Μετά το γεγονός αυτό έφυγε από την Κίνα και του απαγορεύθηκε η είσοδος στην χώρα.

Τα όσα ανέφερε προφορικά ο μάρτυρας αποτελούν ουσιαστικά συνέχεια των όσων καταγράφει στην έκθεσή του η οποία ετοιμάστηκε επί τη βάση εκθέσεων διάφορων οργανισμών, κάνοντας επίσης αναφορά σε αποφάσεις Δικαστηρίων Ευρωπαϊκών χωρών και του ΕΔΑΔ. Δεν κρίνεται αναγκαία η πλήρης επανάληψη των όσων καταγράφονται στην έκθεση τεκμήριο 34, σε σημεία της οποίας θα αναφερθώ και πιο κάτω σε άλλα μέρη της απόφασης.

Είναι σημαντικό να παραπέμψω συγκεκριμένα στις σελίδες 4 και 5 του τεκμηρίου 34, στις οποίες ο μάρτυρας καταγράφει τα ευρήματα της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων του ΟΗΕ, η οποία είναι αρμόδια για την υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων (CAT), την οποία η Κίνα έχει επικυρώσει και είναι το ανώτερο Διεθνές σώμα για την παρακολούθηση παραβιάσεων της Σύμβασης. Η επιτροπή, δημοσιεύει εκθέσεις κάθε 7 με 8 χρόνια για το κατά πόσο οι χώρες ανταποκρίνονται στην υποχρέωσή τους για απαγόρευση των παραβιάσεων. Η τελευταία έκθεση για την Κίνα είναι από το 2016, από την οποία προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Η Κίνα ακόμη δεν έχει καταστήσει έγκλημα τα διάφορα βασανιστήρια, τα οποία δεν Πολιτικοποιούνται δυνάμει της Κινεζικής νομοθεσίας.
- Μόνο ορισμένα πρόσωπα απαγορεύεται να χρησιμοποιούν βασανιστήρια («Δικαστικό προσωπικό») και απαγορεύεται μόνο όταν τα βασανιστήρια χρησιμοποιούνται για την απόσπαση ομολογίας, κι όχι για άλλους σκοπούς.
- Τα βασανιστήρια ορίζονται μόνο ως σωματικά βασανιστήρια.
- Η Επιτροπή «εξακολουθεί να ανησυχεί Ιδιαίτερα για τις συνεχείς αναφορές ότι η πρακτική των βασανιστηρίων και των κακοποιήσεων είναι ακόμη βαθιά ριζωμένη στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης».
- «Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί για τους ισχυρισμούς σχετικά με τους θανάτους κρατουμένων ως αποτέλεσμα των βασανιστηρίων ή της έλλειψης άμεσης ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας κατά την κράτηση.»
- «Ανησυχεί επίσης για τις πληροφορίες ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες για την διερεύνηση θανάτων κρατουμένων συχνά αγνοούνται στην πράξη».
- «Η Επιτροπή λυπάται που, παρά τα αιτήματά της προς την αντιπροσωπεία του κράτους μέλους για παρουσίαση στατιστικών επί του αριθμού θανάτων κρατουμένων κατά την υπό εξέταση περίοδο, δεν έχει λάβει οποιαδήποτε πληροφορία επί του θέματος, ούτε επί οποιωνδήποτε διερευνήσεων για τους εν λόγω θανάτους».
- «Ενώσω οι εισαγγελείς είναι υπεύθυνοι για την εποπτεία της κράτησης, η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί ότι η διπλή λειτουργία τους ως κατήγοροι και επόπτες [των κρατητηρίων] θέτει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των καθηκόντων τους.»

Στην ως άνω έκθεση CAT/C/CHN/CO, η επιτροπή αναφέρει επίσης τα ακόλουθα:

«Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί βαθύτατα για τους συνεχείς ισχυρισμούς, οι οποίοι επιβεβαιώνονται από πολυάριθμες νομικές κινεζικές πηγές, για την συστηματική και ευρεία χρήση βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης των υπόπτων που βρίσκονται σε προφυλάκιση, ειδικότερα για την απόσπαση ομολογιών ή πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν σε ποινικές διαδικασίες.»

«Υπάρχουν σοβαρές συγκρούσεις συμφερόντων με τον ρόλο που διαδραματίζει το Γραφείο της Εισαγγελίας το οποίο είναι επιφορτισμένο με την διερεύνηση των ισχυρισμών για βασανιστήρια από κρατικούς αξιωματούχους.»

«Η Επιτροπή ανησυχεί βαθύτατα ότι οι ισχυρισμοί για βασανιστήρια και/ή κακομεταχείριση που διαπράττονται από το προσωπικό επιβολής του νόμου σπανίως διερευνώνται και διώκονται.»

Στη σελίδα 5 του τεκμηρίου 34, αναφέρεται επίσης ότι η Κίνα παρά τις ως άνω παρατηρήσεις έχει προσπαθήσει λίγο έως και καθόλου για να βελτιώσει την κατάσταση που επικρατεί με τα βασανιστήρια, παρά τις εκκλήσεις για βελτίωση που έγιναν μετά και από θανάτους κρατουμένων από βασανιστήρια. Προστίθεται επίσης ότι η Κίνα έχει επιφυλαχθεί ως προς το άρθρο 20 της Σύμβασης το οποίο επιτρέπει στην Επιτροπή να παρακολουθεί πως μια συμβαλλόμενη χώρα ακολουθεί και εφαρμόζει τη Σύμβαση, κάνοντας έτσι το έργο της επιτροπής δυσκολότερο.

Στις σελίδες 19 – 22 του τεκμηρίου 34, ο μάρτυρας σχολιάζει την παροχή διπλωματικών εγγυήσεων από μέρους της Κίνας, όπου στην έκθεση του καταγράφει αριθμό υποθέσεων στις οποίες δεν τηρήθηκαν οι εγγυήσεις αυτές, καθώς επίσης είχαν παραβιαστεί και τα όσα προέβλεπαν οι Συμφωνίες μεταξύ των κρατών, όπως είχε συμβεί σε διαδικασίες που έλαβαν χώρα στον Καναδά και την Αυστραλία. Αναφέρει επίσης ότι η Κίνα δεν είχε τηρήσει την Σύμβαση της Βιέννης περί Προξενικών Σχέσεων και δεν τηρήσε τις υποσχέσεις που είχε δώσει για επισκέψεις που θα δέχονταν οι ύποπτοι από Διπλωμάτες των κρατών.

Αντεξεταζόμενος ο μάρτυρας αμφισβητήθηκαν στο σύνολό τους τα όσα υποστήριξε, θέτοντας του υπόψη διάφορες νομοθετικές πρόνοιες που εφαρμόζονται στην Κίνα, δια των οποίων διασφαλίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα των εκζητουμένων σε περίπτωση όπου αυτοί εκδοθούν στην Κίνα. Τέθηκε επίσης στο μάρτυρα ότι τα όσα ανέφερε περί εξαφάνισης προσώπων η οποία προβλέπεται από το Νόμο, δεν αληθεύουν εφόσον είναι νόμιμο και επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 75 της Ποινικής Δικονομίας της Κίνας ο κατ' οίκον περιορισμός και όχι σε φυλακή. Αυτό δε το μέτρο εφαρμόστηκε και στην περίπτωση του μάρτυρα, αμφισβητώντας το ότι ο ίδιος είχε κρατηθεί σε υπόγεια φυλακή, ως υποστήριξε. Αμφισβητήθηκε επίσης η ανεξαρτησία του μάρτυρα ως εμπειρογνώμονα και τέθηκε η θέση ότι είναι προκατειλημμένος έναντι του Κινεζικού κράτους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΜΑ2 ΚΑΙ ΜΥ2

Η πλευρά των εκζητουμένων διατείνεται ότι η ΜΑ2 δεν μπορεί να κριθεί ως εμπειρογνώμονας και η πλευρά της αιτούσας χώρας υποστήριξε το ίδιο για τον ΜΥ2, λόγω έλλειψης σχετικών ακαδημαϊκών προσόντων και εμπειρίας τους. Παρά τις ως άνω θέσεις αμφοτέρων πλευρών, διαπιστώνω από τα έγγραφα τα οποία έθεσαν ενώπιόν μου (τεκμήρια 7 και 33), ότι οι δύο ως άνω μάρτυρες κατέχουν τόσο τα αναγκαία ακαδημαϊκά προσόντα όσο και την εμπειρία για να γίνουν αποδεκτοί ως εμπειρογνώμονες. Η ΜΑ2, φαίνεται να είναι γνώστης του Κινεζικού δικαίου αλλά και θεμάτων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, επί των οποίων κλήθηκε να καταθέσει. Όπως επίσης ο ΜΥ2, λόγω των ακαδημαϊκών του προσόντων αλλά και της εμπειρίας του στην Κίνα καθώς και λόγω της εμπλοκής του με ομάδα δικηγόρων που μελετούν την κατάσταση με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα, σε πρακτικό επίπεδο εφόσον συνεργάζεται με δικηγόρους οι οποίοι αναλαμβάνουν την υπεράσπιση προσώπων που διώκονται στην Κίνα, κρίνω ότι κατέχει τα απαραίτητα προσόντα και εμπειρία, που να τον καθιστούν εμπειρογνώμονα επί των όσων κατέθεσε στο Δικαστήριο.

Οι ως άνω μάρτυρες εμπειρογνώμονες κατέθεσαν ως προς την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα αναφορικά με την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρά τις όποιες θέσεις που προέβαλαν, το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τα λεγόμενα τους, τα οποία θα εξετάσει, αξιολογήσει και εντάξει στο ευρύτερο νομικό και πραγματικό πλαίσιο που αφορά την υπόθεση.

Καθήκον των εμπειρογνομόνων είναι να παρέχουν στο Δικαστήριο τεκμηριωμένες θέσεις που θα μπορούσαν να ελεγχθούν και να κριθούν ασφαλείς για να καταλήξει το Δικαστήριο στα δικά του συμπεράσματα (βλ. **Θεοσκέπαστη Φαρμ v. Δημοκρατίας (1990) 2 Α.Α.Δ 984**).

Ξεκινώντας από την αξιολόγηση της μαρτυρίας της ΜΑ2, θα πρέπει να πω ότι αν και η μάρτυρας δεν προσήλθε για να ολοκληρωθεί η αντεξέτασή της, η μαρτυρία της θα αξιολογηθεί μέχρι του σημείου όπου αντεξετάστηκε και εις το βαθμό όπου η πλευρά των εκζητουμένων είχε την ευκαιρία να αμφισβητήσει τις θέσεις της.

Η μάρτυρας περιέγραψε τις νομοθετικές πρόνοιες που προβλέπονται στην Κίνα προς υποστήριξη της θέσης της ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα τυγχάνουν σεβασμού στην Κίνα και οι εκζητούμενοι σε περίπτωση έκδοσής τους, θα τύχουν δίκαιης δίκης. Η ύπαρξη των εν λόγω νομοθετικών προνοιών, δεν έτυχε αμφισβήτησης ούτε από τον ΜΥ2 και γίνονται αποδεκτά τα όσα περιέγραψε ως προς τις πρόνοιες της Ποινικής Δικονομίας της Κίνας. Το κατά πόσο στην πράξη εφαρμόζονται αυτές οι πρόνοιες, αποτελεί ξεχωριστό θέμα, για το οποίο, παρά την επιμονή της μάρτυρος προς τούτο, κρίνω ότι η μαρτυρία της παρέμεινε ατεκμηρίωτη, χωρίς να κρίνεται υποβοηθητική για το Δικαστήριο.

Κατ' αρχάς, όπως η ίδια επαναλάμβανε κατά τη μαρτυρία της, στην Κίνα τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες, οι οποίες βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη, για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας προς την κατεύθυνση σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Συνάγεται συνεπώς, ότι η όλη διαδικασία την οποία περιέγραψε η μάρτυρας, ως προς τον τρόπο μεταχείρισης προσώπων που έρχονται αντιμέτωποι με το νόμο, βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της ανοικοδόμησης, χωρίς να είναι σε θέση να παραπέμψει σε υποθέσεις ή άλλα πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσαν να καταδείξουν στην πράξη την εφαρμογή των όσων περιέγραψε.

Πέραν τούτου, φαίνεται ότι για την ετοιμασία της έκθεσής της έλαβε υπόψη μεμονωμένα έγγραφα και συγκεκριμένα αυτά τα οποία αναφέρονται στην επιστολή ημερομηνίας 5.1.22 (μέρος του τεκμηρίου 5), την οποία συνέταξε ο οργανισμός Rule of Law και αποστάληκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Υπουργείο Εσωτερικών της Κύπρου από τους πρώτους δικηγόρους οι οποίοι εκπροσωπούσαν τους εκζητούμενους. Η δε έκθεσή της ετοιμάστηκε όπως είπε, βάση της επιστολής αυτής τεκμήριο 5, η οποία της στάληκε για να γνωμοδοτήσει επί του περιεχομένου της.

Κατά την αντεξέταση της, κατατέθηκαν τα τεκμήρια 13 – 19, μετά από υπόδειξη της υπεράσπισης, τα οποία αφορούν εκθέσεις διάφορων οργανισμών που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ετήσιες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη Δημοκρατία στον κόσμο για το 2020 και για το 2021, καθώς και την έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας για την Κίνα του έτους 2021 και εκθέσεις των Η.Π.Α. αναφορικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το 2020 και 2021.

Η μάρτυρας όπως ανέφερε, δεν είχε υπόψη της τις εκθέσεις αυτές ούτε γνώριζε το περιεχόμενό τους. Σύμφωνα δε με τα ως άνω τεκμήρια, γίνεται μια εκτενής περιγραφή της κατάστασης που επικρατεί στην Κίνα αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα όσα περιλαμβάνονται στα έγγραφα αυτά φαίνεται να εξεταστήκαν και να έγιναν αποδεκτά πολύ πρόσφατα από το Ε.Δ.Α.Δ, στην υπόθεση που αναφέρθηκε πιο πάνω. Δεν χρειάζεται να επεκταθώ στο περιεχόμενο των ως άνω τεκμηρίων, εφόσον αυτά αναλύονται στην έκθεση του ΜΥ2 τεκμήριο 34, καθώς επίσης και στη σημαντική για την παρούσα απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. (βλ. ανωτέρω **Liu v Poland**).

Παρά τα πιο πάνω όμως, η μάρτυρας επέμενε ότι η πιο πρόσφατη επίσκεψη της Επιτρόπου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Κίνα και το έγγραφο ημερομηνίας 28.5.22 (τεκμήριο 12), διαψεύδει τα όσα της έθεσε η πλευρά της υπεράσπισης εφόσον στο έγγραφο αυτό φαίνεται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα εφαρμόζονται στην Κίνα. Στο τεκμήριο 12 όμως περιλαμβάνονται μόνο οι δηλώσεις της ως άνω Επιτρόπου, στις οποίες προέβηκε κατόπιν επίσκεψής της στην Κίνα, όπου αυτό επιτράπηκε για πρώτη φορά μετά από 17 χρόνια. Αυτό που προκύπτει από το εν λόγω τεκμήριο, είναι η προσπάθεια που γίνεται μεταξύ Κίνας και Ηνωμένων Εθνών για συνεργασία με σκοπό την βελτίωση της κατάστασης που επικρατεί με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ακόμα δε πιο σημαντική διαπίστωση, η οποία προκύπτει από το περιεχόμενο του τεκμηρίου 12, είναι η δήλωση της Επιτρόπου ως προς τις ανησυχίες των Ηνωμένων Εθνών για τον τρόπο μεταχείρισης των δικηγόρων που υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα, οι οποίοι τιμωρούνται καθώς επίσης επικρίνει το σύστημα του κατ' οίκον περιορισμού ο οποίος συνιστά μέτρο αυθαίρετης κράτησης και ζητείται η αναθεώρησή του (βλ. σελ. 5 τεκμήριο 12). Με τις παρατηρήσεις αυτές της Επιτρόπου των Η.Ε. επί των οποίων όπως είπε η μάρτυρας, αντικατοπτρίζεται η σημερινή κατάσταση στην Κίνα, επιβεβαιώνονται οι θέσεις του ΜΥ2, ο οποίος περιέγραψε με λεπτομέρεια τον τρόπο μεταχείρισης δικηγόρων που προασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και τον μη αποδεκτό τρόπο όπου εφαρμόζεται το μέτρο του κατ' οίκον περιορισμού ο οποίος συνιστά παράνομη και αυθαίρετη κράτηση, αλλά ο οποίος εφαρμόζεται ευρέως στην Κίνα, σύμφωνα και με σχετική νομοθετική πρόνοια.

Η μάρτυρας, δεν γνώριζε επίσης το περιεχόμενο των τεκμηρίων 13 – 15, ούτε και έλαβε αυτά υπόψη της κατά την ετοιμασία της έκθεσής της. Τα τεκμήρια όμως αυτά, περιλαμβάνουν πληροφορίες προερχόμενες από την Ε.Ε. και τη Διεθνή Αμνηστία, στα οποία περιγράφεται η κατάσταση με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα. Στα τεκμήρια 13 και 14, καταγράφονται από την Ε.Ε. για τα έτη 2020 και 2021, οι προσπάθειες που γίνονται για στενότερη συνεργασία με τις αρχές της Κίνας αλλά και τις ανησυχίες της Ε.Ε. ως προς την εξαφάνιση δικηγόρων που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και την απροθυμία αλλά και άρνηση των αρχών να επιτρέψουν σε διπλωμάτες της Ε.Ε. και κρατών μελών να παρακολουθήσουν δικαστικές διαδικασίες. Όλα τα πιο πάνω παρέμειναν ασχολίαστα από τη μάρτυρα, αναφέροντας μόνο ότι διαφωνεί με το περιεχόμενο των εγγράφων αυτών, όπως επίσης τόνισε ότι τα όσα καταγράφονται στις εκθέσεις αυτές αφορούν μόνο μια περιοχή της Κίνας, ήτοι τη πόλη Χίντζιανγκ, θέση η οποία δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή εφόσον οι ως άνω εκθέσεις περιγράφουν συνολικά την επικρατούσα κατάσταση στην Κίνα.

Στα τεκμήρια 13 και 14, που αφορούν τις εκθέσεις της Ε.Ε. για τα έτη 2020 και 2021, γίνονται αναφορές στην ανησυχητική αύξηση χρήσης του μέτρου του κατ' οίκον περιορισμού, στις εξαφανίσεις προσώπων αλλά και στην άρνηση των αρχών για παροχή του δικαιώματος σε δικηγόρο καθώς και για τις ανησυχίες της Ε.Ε. για την χρήση βασανιστηρίων. Τίποτε όμως απ' αυτά δεν φαίνεται να απασχόλησαν την μάρτυρα, η οποία επέμενε να διαφωνεί με το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών αλλά και στο ότι σύμφωνα με τον Νόμο τα δικαιώματα των δικηγόρων διασφαλίζονται.

Ενόψει όλων των πιο πάνω, αν και όπως προανάφερα αποδέχομαι τη μαρτυρία της μέχρι του σημείου που αφορά την παράθεση των νομοθετικών προνοιών του Ποινικού Κώδικα στην Κίνα, το υπόλοιπο μέρος της μαρτυρίας της που αφορά το κατά πόσο στην πράξη τα όσα παρέθεσε εφαρμόζονται, κρίνεται ατεκμηρίωτη και δεν μπορεί να βοηθήσει το Δικαστήριο για να καταλήξει στα δικά του συμπεράσματα.

Από την άλλη ο ΜΥ2, παρέθεσε με την απαιτούμενη τεκμηρίωση την έκθεσή του, στην οποία δεν καταγράφει μόνο τις πηγές από τις οποίες αντλεί την γνώση του και προέρχονται από αναγνωρισμένες αρχές, όπως την Ε.Ε., τη Διεθνή Αμνηστία, αποφάσεις Ευρωπαϊκών χωρών αλλά και εκθέσεις άλλων οργανισμών που ασχολούνται

με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα. Η νομολογία του Ε.Δ.Α.Δ. στην οποία παραπέμπει, αποτελεί μέρος του ημεδαπού δικαίου την οποία το Δικαστήριο ούτως η άλλως έχει καθήκον να ακολουθήσει και εφαρμόσει. Η δε αντεξέτασή του δεν ανέδειξε κάποιο κενό ή αδυναμία που θα μπορούσε να κρίνει απαράδεκτη την μαρτυρία του. Κρίνω ότι στο σύνολό της η έκθεση τεκμήριο 34 είναι τεκμηριωμένη και υποβοηθητική για το Δικαστήριο, παραθέτοντας πραγματικά παραδείγματα και περιπτώσεις όπου παρά την ύπαρξη νομοθετικών προνοιών στην Κίνα που παραπέμπουν σε σεβασμό και προάσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συγκεκριμένα σ' αυτό της δίκαιης δίκης και άλλων δικαιωμάτων κρατούμενων και κατηγορουμένων, αυτά στην πράξη δεν εφαρμόζονται σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο, τα οποία τον οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι σε περίπτωση έκδοσης των εκζητούμενων, υπάρχει ο κίνδυνος παραβίασης των ανθρωπίνων τους δικαιωμάτων.

Θα πρέπει επίσης να προσθέσω ότι από τη μαρτυρία του ΜΥ2 δεν μπορεί να δοθεί βαρύτητα στο τεκμήριο 35 το οποίο συντάχθηκε από άγνωστο πρόσωπο καθώς επίσης η πλευρά της αιτούσας χώρας δεν είχε την ευκαιρία να αντεξετάσει το πρόσωπο αυτό που συνέταξε το εν λόγω έγγραφο, για ένα ζήτημα το οποίο έτυχε αμφισβήτησης. Άλλωστε το γεγονός ότι οι εκζητούμενοι ασπάζονται το FG έγινε αποδεκτό από τη μαρτυρία του καθ' ου η αίτηση 1.

Η πλευρά των καθ' ων η αίτηση στήριξε την ένσταση για την έκδοση τους στην Κίνα, υποστηρίζοντας ότι δεν πληρούνται οι τυπικές αλλά και ουσιαστικές προϋποθέσεις για την έκδοση τους. Συγκεκριμένα, υποστηρίχθηκε ότι συντρέχουν οι υποχρεωτικοί λόγοι για άρνηση έκδοσης τους, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 3(β), (δ) και (θ) της Συμφωνίας, εφόσον από τη μαρτυρία που έχει τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου έχει διαφανεί ότι η Κίνα παραβιάζει ουσιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, που σχετίζονται με την προστασία του ανθρώπου από βασανιστήρια, εξευτελισμό και ταπείνωση, την ελευθερία και τη δίκαιη δίκη. Υποστηρίχθηκε επίσης ότι επί τη βάση των όσων παρέθεσαν οι καθ' ων η αίτηση, σε περίπτωση έκδοσής τους, τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η ίδια η ζωή τους. Προς επίρρωση των πιο πάνω έγινε μεταξύ άλλων αναφορά στα εντάλματα σύλληψης τα οποία εκδοθήκαν από την Κίνα και στα οποία αναφέρεται ότι οι καθ' ων η αίτηση ζητούνται για να παραδοθούν σε κέντρο κράτησης, σε απροσδιόριστο όμως τόπο και για

απροσδιόριστο χρόνο. Οι δε διαβεβαιώσεις που έχουν δοθεί από το Κινεζικό κράτος, δεν είναι ικανές και επαρκείς για να προστατεύσουν τους καθ' ων η αίτηση. Υποστηρίχθηκε επίσης ότι το αίτημα υποβλήθηκε για καθ' ισχυρισμό αδικήματα τα οποία διαπράχθηκαν από το 2012, ήτοι δέκα και πλέον χρόνια προηγουμένως. Οι καθ' ων η αίτηση έφυγαν από τον Κίνα χωρίς να γνωρίζουν ότι διώκονταν, ενώ βρίσκονται στην Κύπρο από το 2014, έχουν αγοράσει το σπίτι τους και έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας. Τέλος, η πλευρά της υπεράσπισης, παρέπεμψε το Δικαστήριο σε σειρά αποφάσεων του Δ.Ε.Ε, του Ε.Δ.Α.Δ και άλλων Κυπριακών και Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, στις οποίες κριθήκαν ζητήματα ως τα υπό κρίση.

Αντίθετη ήταν η εισήγηση της πλευράς της αιτούσας χώρας, η οποία υποστήριξε ότι τα πιο πάνω δεν ευσταθούν και πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την έκδοση των καθ' ων η αίτηση, οι οποίοι δεν έχουν καταδείξει τα όσα προέβαλαν κατά τη διαδικασία προς υποστήριξη της ένστασής τους.

Εις ότι αφορά το σκέλος της ένστασης που αφορά τις τυπικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται προς έγκριση του αιτήματος επί τη βάση των όσων έχουν αναφερθεί πιο πάνω, έχει κριθεί ότι αυτές πληρούνται.

Το επόμενο ζήτημα που θα πρέπει να εξεταστεί είναι κατά πόσο έχει καταδειχθεί κάποιος από τους λόγους που επιβάλλουν την υποχρεωτική άρνηση έκδοσης, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 3(β), (δ) και (θ) της Συμφωνίας, το οποίο προβλέπει τα ακόλουθα:

«Το αίτημα έκδοσης θα απορρίπτεται εάν:

...

(β) το Συμβαλλόμενο Μέρος από το οποίο ζητείται η έκδοση έχει ουσιαστικούς λόγους να πιστεύει ότι το αίτημα έκδοσης υποβάλλεται για σκοπούς δίωξης ή τιμωρίας προσώπου λόγω της φυλής, του φύλου, της θρησκείας, της εθνικότητας ή των πολιτικών του πεποιθήσεων, ή ότι η θέση του προσώπου αυτού σε δικαστική διαδικασία θα επηρεαστεί δυσμενώς για οποιονδήποτε από τους λόγους αυτούς

...

δ) η έκδοση του εκζητούμενου προσώπου αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου του Συμβαλλόμενου Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση

...

(θ) υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι να πιστεύεται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα υποβληθεί σε βασανιστήριο ή άλλη βάνανυση, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία στο κράτος που ζητά την έκδοση

...»

Το βάρος απόδειξης βρίσκεται στους ώμους των καθ' ων η αίτηση για να αποδείξουν ότι υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση κάποιος από τους επικαλούμενους λόγους των εδαφίων (β), (δ) και (θ) του άρθρου 3 που θα επέβαλλε την υποχρεωτική άρνηση έκδοσης των εκζητουμένων.

Ως προς τα όσα προβλέπει το άρθρο 3(β) της Συμφωνίας, θα πρέπει να λεχθεί ότι αν και οι εκζητούμενοι έχουν πείσει το Δικαστήριο ότι ανήκουν στο ίδρυμα Rule of Law και ασπάζονται το FG, η περίπτωση τους δεν μπορεί να ενταχθεί στο ευρύτερο πλαίσιο που υποστήριξε τόσο ο καθ' ου η αίτηση 1 όσο και ο MY2 για τον κατατρεγμό που υπόκεινται τα άτομα που ανήκουν σε τέτοιες ομάδες, εφόσον κανένα συγκεκριμένο γεγονός δεν συσχετίστηκε με τους εκζητούμενους που θα μπορούσε να αναδείξει ότι αυτοί διατρέχουν κάποιο συγκεκριμένο κίνδυνο σε περίπτωση έκδοσής τους που να απορρέει λόγω των ως άνω πεποιθήσεων τους. Η απουσία τέτοιας μαρτυρίας διαφοροποιεί την παρούσα υπόθεση απ' αυτήν του Ε.Δ. Λάρνακας την οποία επικαλείται η υπεράσπιση (βλ Αίτηση 1/21 Ε.Δ. Λάρνακας, Απόφαση ημερομηνίας 23.12.22), στην οποία ο εκζητούμενος παρουσίασε συγκεκριμένη μαρτυρία που να συνδέεται με τον κατατρεγμό του ιδίου και της οικογένειάς του, από τις Κινεζικές αρχές λόγω του ότι ήταν μέλος του FG.

Συνεπώς δεν έχω ικανοποιηθεί ότι δικαιολογείται η υποχρεωτική άρνηση του αιτήματος έκδοσης στηριζόμενη στο άρθρο 3(β) της Συμφωνίας.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 3(δ) και (θ) ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Σύμφωνα με τα ως άνω εδάφια, η άρνηση έκδοσης είναι υποχρεωτική όταν κριθεί ότι αυτή αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου του κράτους από το οποίο ζητείται η έκδοση ή υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι να πιστεύεται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα υποβληθεί στην καθορισμένη υπό του εδαφίου (θ) μεταχείριση στο κράτος

που ζητά την έκδοση. Λόγω του ότι οι εκζητούμενοι προώθησαν την αποδιδόμενη στις αρχές της Κίνας μη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν στην υποβολή βασανιστηρίων, τα δύο εδάφια θα εξεταστούν ενιαία.

Σχετική με τα πιο πάνω ζητήματα είναι η μαρτυρία της MA2 και του MY2, η οποία εξετάστηκε πιο πάνω. Πέραν των θέσεων των οποίων προέβησαν οι ως άνω μάρτυρες, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι με την Πέμπτη Τροποποίηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο υπερέχει ακόμα και του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατά συνέπεια το παρόν Δικαστήριο, δεσμεύεται όπως εξετάσει το υπό κρίση αίτημα όχι μόνο εφαρμόζοντας τις αρχές του Κυπριακού Δικαίου αλλά και του Ευρωπαϊκού, ως ένα και ενιαίο εφαρμοστέο δίκαιο, το οποίο ρητά απαγορεύει την υποβολή προσώπων σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση καθώς επίσης διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο που άγεται ενώπιον της δικαιοσύνης θα τύχει δίκαιης δίκης. Προβλέπεται επίσης ότι κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται θα έχει δικαίωμα σε δικηγόρο, θα διατηρεί το δικαίωμα στη μη αυτοενοχοποίηση καθώς επίσης τεκμαίρεται αθώως μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου. Πέραν των πιο πάνω, η Κύπρος, μέσω του Συντάγματος της εφαρμόζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ από το 1962 έχει κυρώσει με το Νόμο 39/1962 τις πρόνοιες της ΕΣΔΑ. Το Ευρωπαϊκό Δίκαιο αποτελεί για την Κύπρο ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναπόσπαστο μέρος του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης, το οποίο εφαρμόζεται ακόμα και όταν η διαδικασία δεν αφορά Ευρωπαίο πολίτη.

Κρίνεται αναγκαίο για σκοπούς της παρούσας απόφασης όπως γίνει εκτενής αναφορά στην υπόθεση **Liu v Poland Προσφυγή υπ' αρ. 37610/18 ημερ. 6.10.22** η οποία αφορούσε αίτημα έκδοσης Κινέζου υπηκόου στην Κίνα και στην οποία εξεταστήκαν ζητήματα ως αυτά τα οποία εγείρει η υπεράσπιση στην παρούσα, επί της οποίας έχει ουσιαστικά στηρίξει τις θέσεις της.

Όπως έχει χαρακτηριστικά λεχθεί από το **Ε.Δ. Λάρνακας στην Αίτηση Φυγοδίκου 1/21, Αναφορικά με τον MC, ημερομηνίας 23.12.22**: «Δεν θα μπορούσε να υπάρξει πιο έγκυρη, αλλά ας επιτραπεί στο Δικαστήριο, και η χρήσης της λέξης «δεσμευτική», ως προς τα ευρήματα της, πηγή, από την πολύ πρόσφατη Απόφαση

του ΕΔΑΔ ημερομηνίας 6.10.22 στην υπόθεση *Liu v Poland* (App. No. 37610/2018) που αφορούσε και εκεί την αιτούσα χώρα, με αίτημα έκδοσης Κινέζου πολίτη. Εκεί, το ΕΔΑΔ επανέλαβε ότι, εφόσον ο αιτητής δεν είχε ακόμη εκδοθεί, ο ουσιώδης χρόνος για την εκτίμηση των κινδύνων (*real risk*) στη χώρα προορισμού πρέπει να είναι ο χρόνος εξέτασης της υπόθεσης.»

Στην ως άνω υπόθεση κρίθηκε από το Ε.Δ.Α.Δ, ότι στην Κίνα επικρατεί γενικότερα μια κατάσταση βίας («a general situation of violence») στα κέντρα κράτησης. Για το λόγο δε αυτό, ο αιτητής σ' εκείνη την περίπτωση, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση, απαλλάχθηκε από την υποχρέωση που έθετε προηγούμενη νομολογία, για να αποδείξει ειδικές περιστάσεις ή να παραθέσει συγκεκριμένα στοιχεία που να αφορούν το πρόσωπο του για να αιτιολογήσει τους φόβους του ότι θα υποστεί βασανιστήρια. Είναι αρκετό, όπως έχει λεχθεί στην ως άνω απόφαση, το ότι ο εκζητούμενος θα τεθεί υπό κράτηση όπου αυτό θα οδηγήσει σε «real risk of ill-treatment if extradited».

Πιο κάτω ακολουθεί απόσπασμα από την ως άνω απόφαση του Ε.Δ. Λάρνακας όπου καταγράφονται τα όσα λήφθηκαν υπόψη από το Ε.Δ.Α.Δ.:

«Το Δικαστήριο, είχε να αποφασίσει κατά πόσον η έκδοση του εκεί εκζητούμενου προσώπου και η τοποθέτηση του εντός των κόλπων του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας θα οδηγούσε σε παραβίαση των δικαιωμάτων του υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ. Ξεκίνησε δηλώνοντας ότι:

«To do so, the Court has to analyze whether there is such widespread use of torture and other forms of ill-treatment within the Chinese penitentiary system that it can be equated to the existence of a general situation of violence. Consequently, the Court will focus on the general conditions of the detention facilities and penitentiaries in the state» (παρ.71-72).

Για να καταλήξει στα συμπεράσματα του έλαβε υπόψιν του τις ακόλουθες αναφορές/πηγές:

United Nations Documents

- *Concluding Observations of the United Nations Committee against Torture regarding China 12.12.08, 3.2.16*
- *Document Entitled: «List of Issues to be Considered during the examination of the fourth periodic report of China»(CAT/C/CHN/Q/4) examined by the UN Committee against torture (CAT) at its forty-first session in November 2008 (Αιτιολογική Σκέψη 34)*

- *Concluding Observations of 12 December 2008 on China (CAT/C/CHN/CO/4)* (Αιτιολογική Σκέψη 35)
- *Concluding observations of 3.2.2016 on China (CAT/C/CHN/CO/5)* (Αιτιολογική Σκέψη 36)

Reports of the United Nations Special Rapporteur on Torture

- *From 20 November to 2 December 2005 the Former United Nations Special Rapporteur on Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment Mr. Manfred Nowak undertook a visit to China. Report of Mr. Nowak dated 10th of March 2006 submitted to the Economic and Social Council (Αιτιολογική Σκέψη 37)*
- *Since at least 2009, the Chinese government has not issued extending invitation to the United Nations, Special Rapporteur on Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to conduct an official visit, despite Mr. Nowak's requests for it to do so (Αιτιολογική Σκέψη 38)*

Reports of the United States Department of State

- *2018 Report on Human Rights Practices in China, The United States Department of State, paragraph 39*

Reports of Amnesty International

- *Amnesty International Report entitled «China -No End in Sight - Torture and forced Confessions in China» published 11.11.2015, paragraph 40*
- *Chapter on China of «Amnesty International Report 2014/15: «The State of the World's Human Rights» released on 24.2.16, paragraph 41*
- *Chapter on China of «Amnesty International Report 2014/15: «The State of the World's Human Rights» released on 22.2.17, paragraph 42*

Report on Human Rights Watch

- *Human Rights Watch Report entitled «Tiger chairs and Cell Bosses- Police Torture of Criminal Suspects in China» published on 13.5.2015.*

Report of Freedom House

- *Report «Freedom in the World 2022» of Freedom House Concerning the Situation in China in 2021 (Αιτιολογική Σκέψη 44).*

Σε σχέση δε με τις πιο πάνω πηγές σχολίασε τα εξής:

«In this respect the Court notes that some of the reports on the situation in China referred to above dates back several years. However, due to the apparently limited cooperation of the Chinese Government with international human rights' protection bodies (see par. 38 and 75-76), the Court must rely in the country material available to it, including in the absence of other evidence furnished by the Government (see mutatis mutandis J.K. and Others v Sweden, cited above par. 98) - reports issued international and domestic governmental and

non-governmental organisations. In assessing the weight attached to country M.aterial and reports, the Court will give careful consideration to the source of such M.aterial, in particular its reliability and objectivity, as well as the authority and reputation of the author, the seriousness of the investigations by means of which they were compiled, the consistency of their conclusions and their corroboration by any other sources (see Khasanov and RakhM.Cnov cited above par.114). (παρ.74 της Απόφασης).

....
Το ΕΔΑΔ κατέληξε επί του προκείμενου ότι:

«Consequently, having regard to the parties submissions and to the above mentioned reports issued by various United Nations bodies as well as by International and national governmental and non-governmental organizations, to which the Court attaches considerable weight (see Sufi and Elmi cited above par. 231), it considers that the extent to which torture and other forms of ill-treatment are credibly and constituently reported to be used in Chinese detention facilities and penitentiaries, M.Cy be equated to the existence of a general situation of violence». (παρ.82).

Το δε εύρημα του ΕΔΑΔ, επί της κατάστασης που επικρατεί στην αιτούσα χώρα, οδήγησε αυτό όπως καταλήξει ότι, ο αιτητής: «*is relieved from showing specific personal grounds of fear.*», καταλήγοντας ότι τυχόν έκδοσή του, θα αποτελούσε παραβίαση του άρθρου 3 της Συνθήκης.»

Προσθέτω στο σημείο αυτό ότι στην πλειοψηφία τους οι ως άνω πηγές, επί των οποίων στήριξε το Ε.Δ.Α.Δ. την απόφασή του, έχουν τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου μέσω της αντεξέτασης της MA2, η οποία δεν γνώριζε το περιεχόμενο τους αλλά και μέσω της έκθεσης τεκμήριο 34 του MY2, επί των οποίων στήριξε την ετοιμασία της έκθεσής του. Συνεπώς, τα όσα παρέθεσε ο MY2 βρίσκονται σε πλήρη συνάφεια με τα όσα εξέτασε και έλαβε υπόψη του το Ε.Δ.Α.Δ. για να καταλήξει στην ως άνω απόφαση του, εις ότι αφορά το θέμα της χρήσης βασανιστηρίων στην Κίνα.

Προκύπτει συνεπώς, ότι η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην Κίνα και η έκταση της γενικότερης κατάστασης που επικρατεί με τα βασανιστήρια αλλά και την καταπάτηση θεμελιωδών δικαιωμάτων που συνδέονται άμεσα με την μεταχείριση προσώπων όταν αχθούν ενώπιον Δικαστηρίου, απαλλάσσει τους εκζητούμενους από την προσκόμιση στοιχείων που να αφορούν συγκεκριμένα το πρόσωπο τους.

Εις ότι αφορά την ως άνω υπόθεση, αποτέλεσε εισήγηση της αιτούσας χώρας ότι δεν έχει δημιουργηθεί από το λόγο της ως άνω απόφασης του Ε.Δ.Α.Δ. μια γενική απαγόρευση στην έκδοση προσώπων στην Κίνα. Πράγματι, στην ως άνω απόφαση δεν δημιουργείται μια γενικότερη αρχή για την άρνηση έκδοσης φυγοδίκων στην Κίνα. Όμως, στην ως άνω υπόθεση εξεταστήκαν ζητήματα που αφορούν την γενικότερη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και θεμελιωδών δικαιωμάτων που αφορούν τη δίκαιη δίκη, κράτηση και την κατάσταση που επικρατεί σε σχέση με την υποβολή σε βασανιστήρια κρατουμένων στο κράτος της Κίνας. Τα δε αυτά ζητήματα εξεταστήκαν και κριθήκαν επί τη βάση ερευνών, εκθέσεων και απόψεων θεσμικών οργάνων σε Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο επίπεδο επί των οποίων στηρίχτηκε και στην προκειμένη περίπτωση η πλευρά των εκζητούμενων και έχουν τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου. Από την άλλη, χωρίς οποιαδήποτε τεκμηρίωση, η MA2, απέρριψε το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών, διαφωνώντας με το περιεχόμενό τους, επιμένοντας στην τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όχι παραπέμποντας σε απτά παραδείγματα ή περιστατικά αλλά στο γράμμα διαφόρων νομοθετημάτων που ισχύουν στην Κίνα.

Η υποχρέωση του παρόντος Δικαστηρίου να ενδιατρίψει στα ενώπιόν του στοιχεία με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Δικαίου ασκώντας τις εξουσίες του δυνάμει διμερούς συμφωνίας με τρίτη χώρα για την έκδοση φυγοδίκων πηγάζει και από τη Νομολογία του Δ.Ε.Ε. και είναι μείζονος σημασίας. Σχετική είναι η υπόθεση **C-182/15, Aleksei Petruhin (Απόφαση ημερ. 6.9.16- Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως)**, στην οποία το Δ.Ε.Ε., με αναφορά στον Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Ε.Ε αναφέρθηκαν τα πιο κάτω:

«57. Η ύπαρξη δηλώσεων και η αποδοχή διεθνών συνθηκών που εγγυούνται, καταρχήν, τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν αρκούν, αφεαυτών, για τη διασφάλιση προσήκουσας προστασίας από τον κίνδυνο κακομεταχείρισεως σε περίπτωση κατά την οποία αξιόπιστες πηγές κάνουν λόγο για πρακτικές των αρχών –ή για πρακτικές τις οποίες ανέχονται οι αρχές– προδήλως αντίθετες προς τις αρχές της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 28ης Φεβρουαρίου 2008, Saadi v Ιταλίας, CE:ECHR:2008:0228JUD003720106, παρ.147).

58. Επομένως, κατά το μέτρο που η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση έχει στη διάθεσή της στοιχεία που μαρτυρούν πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισεως των κρατουμένων στο τρίτο κράτος το οποίο ζήτησε την έκδοση,

οφείλει να εκτιμά την ύπαρξη του κινδύνου αυτού οσάκις καλείται να αποφανθεί επί της εκδόσεως προσώπου (βλ. σχετικώς, όσον αφορά το άρθρο 4 του Χάρτη, απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldărău*, C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 88).

59. Προς τούτο, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση οφείλει να στηριχθεί σε αντικειμενικά, αξιόπιστα, ακριβή και δεόντως ενημερωμένα στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά δύνανται να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από διεθνείς δικαστικές αποφάσεις, όπως οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από δικαστικές αποφάσεις του τρίτου κράτους το οποίο ζητεί την έκδοση, καθώς και από αποφάσεις, εκθέσεις και λοιπά έγγραφα καταρτιζόμενα από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή όργανα εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών (βλ. σχετικώς, *Aranyosi (ante)*).

60. Ως εκ τούτου, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, σε περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος επιλαμβάνεται αιτήσεως τρίτου κράτους για την έκδοση υπηκόου άλλου κράτους μέλους, το πρώτο κράτος μέλος οφείλει να διακριβώσει ότι η έκδοση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα προσβολή των διαλαμβανόμενων στο άρθρο 19 του Χάρτη δικαιωμάτων». (η έμφαση είναι του παρόντος Δικαστηρίου)

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, παρά τον σεβασμό προς τις διακρατικές συμφωνίες και την υποχρέωση που φέρουν τα συμβαλλόμενα μέρη να εφαρμόζουν αυτές, επιβάλλεται ο Δικαστικός έλεγχος για το κατά πόσο υφίσταται ή ενδεχομένως να υφίσταται πραγματικός κίνδυνος παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εκζητούμενων σε περίπτωση έκδοσης τους στην αιτούσα χώρα. Έτσι και στην προκειμένη περίπτωση το Δικαστήριο λαμβάνει γνώση για την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα αναφορικά με την μεταχείριση κρατουμένων και κατ' επέκταση για το εύρος σεβασμού και εφαρμογής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από την πρόσφατη απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. στην οποία αναφέρθηκα πιο πάνω, αλλά και τις εκθέσεις της Ε.Ε. (τεκμήρια 13 και 14) στις οποίες έγινε αναφορά πιο πάνω καθώς και τα υπόλοιπα έγγραφα που έχουν τεθεί ενώπιόν μου, τα οποία στο σύνολό τους οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υφίστανται ουσιαστικοί λόγοι, να πιστεύεται ότι οι εκζητούμενοι θα υποβληθούν σε βασανιστήρια ή άλλη μεταχείριση στην αιτούσα χώρα, κατά τρόπο αντίθετο με τα όσα προβλέπει το δίκαιο που εφαρμόζεται στην χώρα μας.

Καθοριστικό επίσης ως προς τον τρόπο άσκησης του Δικαστικού ελέγχου που απαιτείται σε περιπτώσεις ως η παρούσα, είναι το ακόλουθο απόσπασμα από την απόφαση στην υπόθεση **Liu v. Poland** (βλ. ανωτέρω):

«80. The Court has repeatedly stated that the Convention does not purport to be a means of requiring the Contracting States to impose Convention standards on other States (see *Harkins and Edwards v. the United Kingdom*, nos. 9146/07 and 32650/07, § 129, 17 January 2012). However, where there are many significant shortcomings in the domestic legislation in the country of destination and allegations of serious abuses identified in independent reports, coming from numerous sources, the benefit of the doubt should be granted to an individual seeking protection (see *J.K. and Others v. Sweden*, cited above, § 98).»

Συνεπώς, αν και δεν τίθεται μια γενικότερη απαγόρευση για την έκδοση φυγοδίκων στην Κίνα, ως αποτέλεσε εισήγηση της αιτούσας χώρας, επί τη βάση των όσων έχω εξηγήσει πιο πάνω και συνολικά ιδωμένα τα ενώπιόν μου στοιχεία σε συνδυασμό με τη Νομολογία του Ε.Δ.Α.Δ και του Δ.Ε.Ε., κρίνω ότι σε περίπτωση όπου οι εκζητούμενοι εκδοθούν στην Κίνα, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος για να παραβιαστούν τα ανθρώπινα τους δικαιώματα και συγκεκριμένα υπάρχει ο κίνδυνος να υποστούν βασανιστήρια και να τύχουν απάνθρωπης μεταχείρισης, σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται στο εφαρμοστέο δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας το οποίο βρίσκεται σε πλήρη σύμπτωση και εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Είναι σημαντικό επίσης να προσθέσω ότι στην καθοδηγητική υπόθεση **Liu v. Poland** (βλ. ανωτέρω), σχολιάστηκε και το γεγονός ότι για τον χώρο όπου θα κρατείτο ο εκεί αιτητής δεν υπήρχε επίσημη ενημέρωση ως προς την επικρατούσα κατάσταση. Στην υπό κρίση υπόθεση, η ανησυχία του Δικαστηρίου ως προς την μεταχείριση που θα τύχουν οι εκζητούμενοι, ενισχύεται και από το γεγονός ότι στα εντάλματα σύλληψης αναφέρεται ότι με την παράδοση τους, θα κρατηθούν σε κέντρο κράτησης χωρίς αυτό να κατονομάζεται αλλά και για ακαθόριστο χρόνο.

Η γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα αναφορικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γενικότερα η στάση της προς τους Διεθνείς Οργανισμούς ως αναλύθηκε στην υπόθεση **Liu v Poland**, δεν αφήνουν περιθώριο στο Δικαστήριο να καταλήξει μετά βεβαιότητας ότι οι εκζητούμενοι θα τύχουν μεταχείρισης ως προνοεί το εφαρμοστέο ημεδαπό δίκαιο.

Η ως άνω κρίση του Δικαστηρίου, είναι ανεξάρτητη από το γεγονός ότι οι εκζητούμενοι ασπάζονται το FG και είναι μέλη του Rule of Law Foundation, εφόσον όπως

έχει λεχθεί πιο πάνω, δεν έχει καταδειχθεί ότι οι εκζητούμενοι διώκονται λόγω των πεποιθήσεων τους ή θα παραβιαστούν τα δικαιώματά τους για το λόγο αυτό και μόνο.

Με τα όσα όμως εξήγησα και παρέθεσα πιο πάνω, οι εκζητούμενοι έχουν καταδείξει ότι στην Κίνα το εφαρμοστέο δίκαιο αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του Κυπριακού και κατ' επέκταση Ευρωπαϊκού Δικαίου, εφόσον στην αιτούσα χώρα επικρατεί μια γενικότερη κατάσταση άσκησης βίας και χρήσης βασανιστηρίων, κατά τρόπο που διατρέχουν κίνδυνο να υποστούν βασανιστήρια ή άλλη βάναυση ή εξευτελιστική μεταχείριση σε περίπτωση όπου εκδοθούν στην Κίνα, χωρίς να απαιτείται η απόδειξη άλλων περιστάσεων που να αιτιολογούν τους φόβους των εκζητουμένων προς τούτο.

Στο σύνολό τους τα όσα ανέφερα πιο πάνω, εμπίπτουν στα όσα προβλέπουν τα εδάφια (δ) και (θ) του άρθρου 3 της Συμφωνίας.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, θα πρέπει να σχολιαστεί η θέση της αιτούσας χώρας ότι οι επίσημες διαβεβαιώσεις της Κίνας για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εκζητουμένων αλλά και ότι αυτοί θα τύχουν δίκαιης δίκης, αποκλείουν κάθε ενδεχόμενο αυτοί να υποστούν βασανιστηρίων ή άδικης δίκης. Στην υπόθεση **Liu v Poland**, για την τελική κρίση του Δικαστηρίου λήφθηκε μεταξύ άλλων υπόψη ότι οι διαβεβαιώσεις που είχαν δοθεί από την Κίνα δεν ήταν επίσημες. Στην παρούσα περίπτωση αυτές έχουν δοθεί μέσω της διπλωματικής οδού όπως φαίνεται στο τεκμήριο 3.

Παρά την ύπαρξη των εν λόγω διαβεβαιώσεων, το Δικαστήριο διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις ως προς το κατά πόσο αυτές είναι ικανές για να αναστρέψουν την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα σύμφωνα με την πρόσφατη απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. όπου γίνεται λόγος για μια γενικότερη επικρατούσα κατάσταση άσκησης βίας η οποία στρέφεται σε κρατούμενους.

Ως προς τον τρόπο όπου οι εν λόγω διαβεβαιώσεις εξετάζονται από το Δικαστήριο, σχετική είναι η υπόθεση του Ε.Δ.Α.Δ. **Othman (Abu Qatada) v. UK, Application no. 8139/09, ημερ. 17.1.2012**, στην οποία λεχθήκαν τα ακόλουθα:

«188. In assessing the practical application of assurances and determining what weight is to be given to them, the preliminary question is whether the general human rights situation in the

receiving State excludes accepting any assurances whatsoever. However, it will only be in rare cases that the general situation in a country will mean that no weight at all can be given to assurances ....

189. More usually, the Court will assess first, the quality of assurances given and, second, whether, in light of the receiving State's practices they can be relied upon. In doing so, the Court will have regard, inter alia, to the following factors:

- (i) whether the terms of the assurances have been disclosed to the Court ...;
- (ii) whether the assurances are specific or are general and vague ...;
- (iii) who has given the assurances and whether that person can bind the receiving State ...;
- (iv) if the assurances have been issued by the central government of the receiving State, whether local authorities can be expected to abide by them
- (v) whether the assurances concerns treatment which is legal or illegal in the receiving State ...;
- (vi) whether they have been given by a Contracting State ...;
- (vii) the length and strength of bilateral relations between the sending and receiving States, including the receiving State's record in abiding by similar assurances ...;
- (viii) whether compliance with the assurances can be objectively verified through diplomatic or other monitoring mechanisms, including providing unfettered access to the applicant's lawyers ...;
- (ix) whether there is an effective system of protection against torture in the receiving State, including whether it is willing to cooperate with international monitoring mechanisms (including international human rights and whether it is willing to investigate allegations of torture and to punish those responsible ...;
- (x) whether the applicant has previously been ill-treated in the receiving State .....; and
- (xi) whether the reliability of the assurances has been examined by the domestic courts of the sending/Contracting State ...».

Στο τεκμήριο 3, φαίνεται ότι μέσω της Πρεσβείας στην Κίνα, διαβεβαιώνονται οι αρχές της Κύπρου, ότι οι εκζητούμενοι δεν θα διωχθούν λόγω των θρησκευτικών ή πολιτικών τους πεποιθήσεων, θα τύχουν δίκαιης δίκης και δεν θα υποβληθούν σε βασανιστήρια.

Έχοντας όμως κατά νου τους ως άνω παράγοντες οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη ως προς τη βαρύτητα που δίδεται σε τέτοιες διαβεβαιώσεις, κρίνω, για τους λόγους που θα αναφέρω αμέσως πιο κάτω, ότι αυτές δεν μπορούν να κριθούν ικανές για να εκμηδενίσουν κάθε κίνδυνο που διατρέχουν οι εκζητούμενοι για την υποβολή τους σε μεταχείριση αντίθετη με το εφαρμοστέο δίκαιο όπως αυτό πηγάζει από την Ε.Σ.Δ.Α αλλά και από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε, εφόσον η Κίνα δεν είναι μέλος της.

Η ως άνω διαπίστωση, φαίνεται να αναγνωρίζεται και να δίδεται στο γεγονός αυτό ιδιαίτερη βαρύτητα και από την Κυπριακή Νομολογία. Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αίτηση Αναφορικά με την Έκδοση του D.A.A ν Κυπριακή Δημοκρατία μέσω 1. Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης 2. Αρχηγού Αστυνομίας δια του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, Πολιτική Έφεση 214/21 ημερ. 8.7.22, η οποία αφορούσε αίτημα έκδοσης της Ρωσίας, το Ανώτατο Δικαστήριο, αρχικά είχε εγκρίνει την έκδοση του φυγοδίκου. Στη συνέχεια όμως και μετά το πέρας της ακρόασης της Έφεσης του εκζητουμένου, η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου αποφάσισε το επανάνοιγμα της υπόθεσης, λόγω της απόφασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, ημερομηνίας 16.3.2022, με την οποία έπαυσε τη Ρωσική Ομοσπονδία από Μέλος του. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός αυτό, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε όπως αποδεχθεί την Έφεση και αναθεώρησε την αρχική Πολιτική Έφεση του εκζητουμένου, αναφέροντας τα εξής σημαντικά:

«Με τη διαμορφωθείσα, ως ανωτέρω, κατάσταση πραγμάτων, συνεπεία των προαναφερθεισών αποφάσεων του Συμβουλίου και την απόφαση της Ρωσικής Ομοσπονδίας να αποσυρθεί από την Ε.Σ.Δ.Α., έπαυσε να υφίσταται η διαβεβαίωση που η τελευταία είχε δώσει, ως ανωτέρω, σε σχέση με τον εφεσείοντα, στο πλαίσιο της αίτησης έκδοσης. Κατά συνέπεια, οι πιο πάνω εγγυήσεις που είχαν δοθεί για τη διασφάλιση, προς όφελος του, συγκεκριμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, εμφανώς εξέλειπαν. Ως αποτέλεσμα, απώλεσε και η απόφαση του Εφετείου στην Πολιτική Έφεση 83/20 το υπόβαθρο της- δεν υφίσταται πλέον η διαβεβαίωση ότι αν ο εφεσείων αποδοθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία, θα τύχει δίκαιης δίκης»

Τα πιο πάνω, από τα οποία προκύπτει ότι οι εκζητούμενοι, σε περίπτωση έκδοσής τους δεν θα παρέχεται σ' αυτούς η ευχέρεια να προσφύγουν σε κάποια ανεξάρτητη αρχή διεθνούς προστασίας, σε συνδυασμό με την πιο πρόσφατη απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. **Liu v Poland**, στην οποία έγινε εκτενής αναφορά πιο πάνω, σύμφωνα με την οποία επιβεβαιώνεται η γενικότερη κατάσταση αναφορικά με την επικρατούσα κατάσταση στην Κίνα εν σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και κυρίως την βία η οποία ασκείται στα κέντρα κράτησης, καθιστούν κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τις παρασχεθείσες εγγυήσεις αβέβαιες στην εφαρμογή τους.

Η ως άνω κρίση έχει επίσης επιβεβαιωθεί από την Επιτροπή κατά των βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών στην έκθεσή της για το έτος 2018 (CAT/C/GC/4), όπου καταγράφονται τα εξής (βλ. σελ 21 τεκμήριο 34):

«The Committee considers that diplomatic assurances from a State party to the Convention to which a person is to be deported should not be used as a loophole to undermine the principle of non – refoulement as set out in Article 3 of the Convention, where there are substantial grounds for believing that he/she would be in danger of being subjected to torture in that State.»

Στο σύνολό τους τα πιο πάνω, σε συνδυασμό με την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα ως αυτή περιγράφεται στην απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ., οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η παροχή των εγγυήσεων από μόνη της δεν μπορεί να διασφαλίσει ότι οι εκζητούμενοι δεν θα υποστούν βασανιστήρια ή θα τύχουν μεταχείρισης που θα είναι συμβατή και θεμιτή με το δίκαιο και αρχές τόσο του Κυπριακού όσο και Ευρωπαϊκού Δικαίου. Όπως άλλωστε αναφέρεται στην έκθεση τεκμήριο 34, υπάρχουν περιπτώσεις και υποθέσεις όπου η Κίνα παραβίασε τις εν λόγω εγγυήσεις.

Αν και τα πιο πάνω κρίνουν την έκβαση του αιτήματος, εξέτασα επίσης τη θέση των εκζητουμένων ότι τα όσα τους αποδίδονται τοποθετούνται χρονικά περί το 2012 ή 2013, με αποτέλεσμα οι περιστάσεις τους να έχουν μεταβληθεί. Σήμερα είναι εγκατεστημένοι στην Κύπρο από το 2014, έφυγαν από την Κίνα χωρίς να γνωρίζουν ότι κατηγορούνται για κάποια πράξη τους, αγόρασαν την οικία τους και πλέον η ζωή τους είναι εδώ στην Κύπρο.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο χρόνος που έχει διαρρεύσει από την κατ' ισχυρισμό διάπραξη αδικημάτων, 10 και πλέον έτη είναι πολύ μεγάλος. Όπως έχει λεχθεί στην υπόθεση, **ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ SERGUEYEVICH ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΩΣΙΑ ΚΑΤΟΧΟΣ ΡΩΣΙΚΟΥ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟΥ ΥΠ'ΑΡ. 2435 ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ ΣΤΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ HABEAS CORPUS**, Πολιτική Έφεση Αρ. 55/2020, 26/7/2021, στην οποία παρέπεμψε η πλευρά των εκζητουμένων: *«Η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος είναι ένας ιδιαιτέρως εξέχων παράγοντας που η νομολογία μας διαχρονικά αναγνωρίζει κρίνοντας την καθυστέρηση ως ανασχετικό της έκδοσης φυγόδικου (βλ. Νικολαΐδης ν. Αστυνομίας (1999)1Γ ΑΑΔ 1964).»*

Στην παρούσα υπόθεση λαμβάνω υπόψη ότι σύμφωνα με τα έγγραφα έκδοσης η καταγγελία εναντίον των εκζητουμένων έγινε περί το 2015 για πράξεις που αφορούσαν μια περίοδο από το 2012 με 2013 και όπως φαίνεται από τα τεκμήρια 1 και 2, η

διερεύνηση βρισκόταν σε εξέλιξη μέχρι το 2016 όπου λαμβάνονταν ακόμα καταθέσεις και τον Αύγουστο του 2016 εκδοθήκαν εντάλματα σύλληψης εναντίον τους. Το αίτημα όμως για έκδοση των εκζητούμενων δεν θα μπορούσε να υποβληθεί στην Κύπρο πριν το 2020, εφόσον η διακρατική Συμφωνία η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 12(III)/19 τέθηκε σε εφαρμογή στις 26.12.20 σύμφωνα με το τεκμήριο 4. Έχοντας αυτά ως δεδομένα από τη μια και από την άλλη το μοναδικό γεγονός ότι οι εκζητούμενοι εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο από το 2014, κρίνω ότι οι περιστάσεις αυτές δικαιολογούν τον χρόνο που έχει παρέλθει, χωρίς να παρουσιάζεται ουσιαστική μεταβολή στις περιστάσεις των εκζητούμενων κατά τρόπο που ο χρόνος από μόνος του δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε απόρριψη του αιτήματος.

Έχοντας κατά νου το σύνολο των πιο πάνω σε συσχέτισμό με τις αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου, ως τούτο δεσμεύει την Κυπριακή Δημοκρατία και κατ' επέκταση το Δικαστήριο ως Δικαστική Αρχή κράτους μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρίνω ότι το υπό κρίση αίτημα δεν μπορεί να εγκριθεί, εφόσον τυγχάνουν εφαρμογής τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 3(δ) και (θ) της διακρατικής Συμφωνίας, τα οποία επιβάλλουν την υποχρεωτική άρνηση στην έκδοση των εκζητούμενων.

Η αίτηση συνεπώς, απορρίπτεται.

Η απόφαση του Δικαστηρίου να κοινοποιηθεί άμεσα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

.....
Χρ. Χατζηγεωργίου, Ε.Δ.

Πιστόν Αντίγραφον

Πρωτοκολλητής